

list

Revija za
kulturna in
druga
vprašanja
Občine
Šoštanj
in širše.

Matej Kortnik ve, kaj pomeni narava,
kako z njo ravnati, jo spoštovati in
ohranjati za sobivanje.

2

8

19

21

ISSN 1581-8373

9 770158 183733

Poštnina
plačana pri
pošti 3325
Šoštanj

LETO XIX
ŠT. 1
31. JANUAR 2014
1,60 EUR

PREDSTAVLJAMO NOVO RUBRIKO str. 2
ŠTEFANOVO V ŠENTILJU str. 8
V VRTCIH JE VESELO str. 19
PRIREDITVE V MESTNI KNJIŽNICI ŠOŠTANJ str. 21

125-letnica rojstva kiparja Ivana Napotnika

Od poletja 2010 je v Vili Mayer v Šoštanju na ogled stalna zbirka kiparskih mojstrov izpod dleta Ivana Napotnika (1888–1960). Bil je eden prvih akademsko šolanih kiparjev na Slovenskem. Rojen je bil v Zavodnjah nad Šoštanjem. Decembra 2013 je minilo 125 let od njegovega rojstva.

V Vili Mayer je razstavljenih okrog šestdeset Napotnikovih kipov, ki so pretežno v lasti Občine Šoštanj.

Ivan Napotnik: Lastni portret
(Lastna podoba, Avtoportret), 1923, vrbov les,
relief, 29,5 x 29 x 4,5 cm, Občina Šoštanj,
razstavljeno v Vili Mayer, Šoštanj

Prešeren in Netka – zgodba ob slovenskem kulturnem prazniku

Kipar Napotnik je ustvaril dopasni relief **Prešerna v profilu**, ki izstopa iz ploskve.

Vdolbljena v ploskev se na Prešernove prsi s prekrizanimi rokama opira ženska v narodni noši, Netka (tako so imenovali Ano Jelovškovo, Prešernovo triindvajset let mlajšo prijateljico in mater njegovih treh otrok). Kipar je namenil veliko pozornosti podrobnostim njene obleke, kar je neobičajno za njegov opus z množico aktov: Netkina avba na glavi je na zatilju zvezana s pentljo, katere trak pada po hrbtu. Poleg avbe izstopa še ruta z resicami, ogrnjena čez rame. Netkina manšeta rokava je čipkasta. Ženski obraz je v ozadju.

Napotnik ni edini v tistem času upodobil para. Poznana je še perorisba Elka Justina iz leta 1937. Posebnost Napotnikove interpretacije je v tem, da je Netko upodobil v narodni noši in s tem v Netki poosebil Slovenijo. Motiv Slovenije je poudarjen z lipovimi listi za Prešernom. Pesnikov in Netkin zapleteni odnos je kipar nakazal s posebnim položajem rok in teles. Na reliefu

sta dve kiparjevi signaturi; na sprednji strani z letnico 1931, na hrbtni z letnico 1946.

Ivan Napotnik: Prešeren in Netka
(Prešeren in Metka, Prešeren in Julija), 1931, les,
patiniran, relief, 48,5 x 31 x 5 cm,
Občina Šoštanj, razstavljeno v Vili Mayer, Šoštanj.

70-letnica smrti pesnika Karla Destovnika - Kajuha

Februarja letos bo minilo sedemdeset let od smrti šoštanjskega pesnika in narodnega heroja Karla Destovnika - Kajuha.

Padel je na Žlebnikovi domačiji v Šentvidu nad Zavodnjami. Zavodnjski kipar Ivan Napotnik ga je nekaj let po smrti upodobil na spominski plošči, ki je nameščena na pesnikovi rojstni hiši v Šoštanju (danes Kajuhov dom). Vzdevek Kajuha je Karel Destovnik dobil po imenu rojstne hiše njegovega deda v Skornem pri Šoštanju.

Ivan Napotnik: Karel Destovnik - Kajuha, 1949,
bron, relief, 72,5 x 49 x 12 cm, spominska plošča
na pesnikovi rojstni hiši v Šoštanju

Vila MAYER
Šoštanj

Vabljeni v Vilo Mayer na ogled drugih kiparskih del Ivana Napotnika ter ostalih zbirk.

Odprto od torka do petka od 10. do 16. ure.
Za skupine po dogovoru.

ŠPELA POLES,
VILA MAYER, OBJEKT OBČINE ŠOŠTANJ

Foto: sple

Izdaja

Zavod za Kulturo Šoštanj
Trg Svobode 12, 3325 Šoštanj
zanj Kajetan Čop, direktor
Izdajanje Lista finančno omogoča
Občina Šoštanj, zanjo Darko Menih,
župan.

Odgovorni urednik

Peter Rezman

Kritične pripombe na vsebino ali obliko Lista bodo dosegle svoj namen le, če jih boste posredovali ustno ali s kratkim sporočilom na telefon 041-987-634, ali na e-naslov peter.rezman@gmail.com.

Vodenje redakcije

Milojka Komprej

Jezikovni pregled

ZUK Rezman

Oblikovanje, prelom strani

Media Center, Marko Gorjup s.p.

Tisk

Grafika Gracer d.o.o.

Naklada

700 izvodov.

Vse sodelavce prosimo, da prispevke za LIST št. 2 (februar 2014), pošljete najkasneje do 17. februarja 2014 na elektronski naslov:
list.revija@gmail.com

Oglasno trženje prostora v Listu:

Zavod TLA, e-pošta: zavod@tla.si

Foto naslovnice: Amadeja Komprej

*Avtorji fotografij na zadnji strani:
arhiv vrtca, arhiv šole, Jože Miklavc*

Vila Mayer	2
Naša občina	4
Dogodki in ljudje	7
Naš čas resnice	10
Intervju	12
Napovednik	16
Cerkev	18
Vrtec in šola	19
Knjižnica	21
Podoba kulture	22
Zgodba	25
Šport in rekreacija	28
Zaključnik 14.1	30
Fotoreportaža	31
Januarski utrinki	32

Srečanje vodstva občine s svetniki krajevnih skupnosti

Župan Občine Šoštanj Darko Menih je tudi letos organiziral sestanek s svetniki vseh devetih krajevnih skupnosti v občini. To je priložnost, da krajevne skupnosti predstavijo svoje delo ostalim in vodstvu občine, obenem pa izpostavijo težave ter načrt dela za naprej.

Uvodoma je župan pozdravil vse prisotne in poudaril, da je ta sestanek zelo pomemben, saj si izmenjamo izkušnje in iščemo skupne rešitve za naše občane. »Če bomo mi dobro sodelovali, bodo še boljše delali za prebivalce vaših krajev oz. naše občine. Pri reševanju težav pa ne smemo gledati na stranke, politično pripadnost in osebne zamere, saj to zavira iskanje pozitivnih rešitev za vse,« je uvodoma dejal župan Darko Menih in na kratko predstavil nekaj aktivnosti Občine Šoštanj iz

leta 2013. Izpostavil je predvsem sanacije po poplavih novembra 2012, kohezijske projekte in izgradnjo vrtca.

V nadaljevanju so predsedniki oz. predstavniki posamezne krajevne skupnosti predstavili še poročilo o njihovem delovanju. Skupna točka večine je bila veliki stroški za zimsko vzdrževanje cest, pomoč pri dejavnosti društev v kraju in organizaciji prireditev.

Župan in podžupana Viki Drev ter Vojko Krneža so sproti odgovarjali na vprašanja, poudarili pa so, da so jim tako oni kot občinska uprava vedno na voljo za sprotno reševanje perečih tem in tudi za administrativno pomoč.

Vsi so se ob koncu strinjali, da je dobro, da se enkrat letno srečajo, saj izvedo, kaj počnejo ostale krajevne skupnosti, si izmenjajo izkušnje in ne nazadnje tudi med sabo bolje spoznajo.

TJAŠA REHAR, UNIV. DIPL. NOV.,
VIŠJI SVETOVALEC ZA ODNOS Z JAVNOSTMI

Foto: arhiv Občine

TEŠ v letu 2013, kljub remontu na blokih 3 in 4, dosegla rekordno proizvodnjo in presegla načrtovan dobiček

TEŠ je v letu 2013, z rekordnim obsegom proizvedene električne energije, potrdila sloves največjega proizvajalca električne energije v Sloveniji. V avgustu so celo proizvedli 57% vse v Sloveniji proizvedene električne energije.

Termoelektrarna Šoštanj (TEŠ) je v letu 2013 dosegla rekordne obsege proizvedene električne energije in presegla zastavljene poslovne cilje. Leta 2013 so v TEŠ, kljub izredno ugodni hidrologiji slovenskih rek, nizkim cenam električne energije in dvomesečni zaustavitvi blokov 3 in 4, zaradi izvedbe remontnih del, proizvedli 3607 GWh električne energije. Tako je TEŠ prispevala daleč največji delež med vsemi proizvajalci električne energije k zanesljivi oskrbi Slovenije. TEŠ je z doseženim obsegom proizvodnje v preteklem letu potrdila svojo ključno vlogo v slovenskem elektroener-

getskem prostoru, saj proizvedena električna energija v TEŠ-u predstavlja več kot tretjino vse proizvedene električne energije v Republiki Sloveniji.

Obseg proizvodnje je v poletnih mesecih presegal 50% vse v Sloveniji proizvedene električne energije, v mesecu avgustu 2013 celo 57%. Ob objavi rezultatov obsega lanskoletne proizvodnje, je direktor TEŠ Peter Dermol poudaril: »Izvedeni ukrepi, trdo delo vseh zaposlenih in rekordna proizvodnja so rezultirali z dobrim poslovnim rezultatom. Prav zaradi tega je TEŠ v slovenskem energetskega prostora ključni steber zanesljive oskrbe. V prihodnost zremo z optimizmom, saj napovedujemo še boljše proizvodnje, ekonomske in ekološke rezultate po začetku obratovanja, v vseh pogledih boljšega in energetskega bistveno učinkovitejšega Bloka 6, z izgradnjo katerega pa želimo čim prej zaključiti.«

Za doseganje rekordne proizvodnje, je TEŠ na dan porabila tudi več kot 12 tisoč ton premoga.

MARKO JELEN,
ODNOSI Z JAVNOSTMI TEŠ

TEŠ bo racionaliziral in optimiziral poslovanje

VTEŠ se zavedajo bremena, ki ga zaradi investicije v nadomestni blok 6 nosi skupina HSE, zavedajo pa se tudi pomembnosti te investicije predvsem za zanesljivo, konkurenčno in okoljsko sprejemljivo oskrbo Slovenije z električno energijo.

Ker se v Termoelektrarni Šoštanj (TEŠ) zavedajo neugodne finančne situacije, v kateri se je znašla skupina HSE, je vodstvo elektrarne pristopilo k realizaciji prvega nabora ukrepov za racionalizacijo in optimizacijo

poslovanja. Z ukrepi, ki so bili predstavljeni tudi na planski konferenci HSE v mesecu novembru 2013 bodo izboljšali stroškovno učinkovitost, izboljšali poslovne prihodke ter tako že v prihodnjih treh letih privarčevali 25 mio EUR, do leta 2020 pa približno 80 mio EUR. Kljub temu, da so v TEŠ v zadnjih desetih letih vseskozi optimizirali poslovanje (stroške vzdrževanja so npr. znižali iz 16 mio EUR na 6 mio EUR; število zaposlenih se je v obdobju zadnjih 10 let zmanjšalo za več kot 20 %), so vseskozi uspeli zagotavljati varno in zanesljivo oskrbo Slovenije z električno energijo. Nabor pripravljenih ukrepov je optimističen, a s pravilnim pristopom, v dogovoru s socialnimi partnerji in v skupnem zavedanju te težke situacije, zagotovo dosegljiv.

TEŠ je v skupini HSE največji proizvajalec električne energije, saj za slovenske potrebe proizvede več kot tretjino potrebne elektrike. Tudi na nacionalni ravni je TEŠ največji proizvajalec električne energije, saj

je delež proizvedene električne energije iz TEŠ v Sloveniji v zadnjem obdobju vedno višji kot 30 odstotkov. V sušnih obdobjih TEŠ edini znotraj HSE zagotavlja želeno količino električne energije, zato v tem obdobju proizvede na dnevnem nivoju tudi več kot 50 odstotkov proizvedene EE. Trenutno TEŠ proizvaja električno energijo iz obstoječih zastarelih premogovnih blokov 3-5. Po letu 2016 bo blok 6 nadomestil vse trenutno obratujoče bloke (blok 5 bo razpoložljiv kot hladna rezerva) in imel tudi do 60 mio EUR boljši poslovni izid kot z obstoječimi bloki.

TEŠ je zaradi svojega delovanja (zanesljivosti, razpoložljivosti, prilagojenosti) nujno potreben za stabilen, zanesljiv in neodvisen slovenski elektroenergetski sistem. V TEŠ se zavedajo bremena, ki ga zaradi investicije v nadomestni blok 6 nosi skupina HSE, zavedajo pa se tudi pomembnosti te investicije predvsem za zanesljivo, konkurenčno in okoljsko sprejemljivo oskrbo Slovenije z električno energijo.

MARKO JELEN,
ODNOSI Z JAVNOSTMI TEŠ

Izjava za javnost

Sindikar družbe TEŠ in Svet delavcev TEŠ se skupaj z direktorjem HSE zavedata pomena čim prejšnjega začetka delovanja Bloka 6, ki bo na letnem nivoju ob enaki količini proizvodnje v primerjavi z obstoječimi bloki, dosegel minimalno 63 mio evrov boljši poslovni rezultat. To bo temelj za razvoj novih dejavnosti v TEŠ in ohranitve delovnih mest ter potencial za ustvarjanje novih.

Glede na dogovor, ki je bil sklenjen na sestanku na HSE v Ljubljani dne 17.12.2013, smo v TEŠ povabili generalnega direktorja HSE g. Blaža Košorka, da predstavnikom SD in sindikatu družbe TEŠ predstavi svoje poglede in vizijo družbe TEŠ in projekta nadomestnega bloka 6 v skupini HSE.

Generalni direktor HSE g. Blaž Košorok je na sestanku Svetu delavcev in sindikatu družbe TEŠ že uvodoma zagotovil, da od vsega začetka podpira dokončanje nadomestnega bloka 6, da je to njegova prioriteta in da je nujno potrebno uspešno dokončati financiranje projekta nadomestnega bloka 6. Projekt je realiziran v več kot 90%, zato je vsak pomislek o zaustavitvi projekta nesmiseln in bi pomenil veliko gospodarsko škodo.

Zaveda se tudi dejstva, da je TEŠ steber slovenske energetike, saj proizvede tretjino slovenske električne energije, v sušnih obdobjih tudi polovico. Blok 6 bo za enako količino proizvedene energije porabil približno za 30 odstotkov manj premoga, zato bodo tudi skupne emisije v okolje bistveno nižje. Blok 6 bo pri enaki količini proizvedene energije emitiral v okolje za 35 odstotkov manj CO₂, emisije SO₂ in NO_x pa za več kot 60 odstotkov, kot trenutni bloki Termoelektrarne Šoštanj. Z izgradnjo šestega bloka TEŠ bomo zmanjšali stopnjo onesnaženosti okolja, izboljšali kakovost in energetske učinkovitost ter omogočili elektrarni doseganje skladnosti z mednarodnimi standardi najboljših razpoložljivih tehnologij (BAT).

Priznava, da so sprejeti ukrepi posloводства TEŠ za racionalno poslovanje TEŠ dobri in da podobne ukrepe pričakuje tudi v ostalih odvisnih družbah HSE. Dejstvo je, da je posloводство TEŠ sprejelo varčevalne ukrepe, v katerih bo v naslednjih treh letih privarčevalo 60 mio. €.

Svet delavcev in sindikat družbe TEŠ se zavedamo situacije v kateri se je znašel HSE in posredno TEŠ. Kot socialni partnerji smo bili in bomo pripravljeni na socialni dialog s partnerji in skupaj strmimo k uresničitvi skupnih ciljev, ter podpiramo čim prejšnje dokončanje nadomestnega bloka 6.

PREDSEDNIK SD TEŠ
JANEZ RAMŠAK

PREDSEDNIK SINDIKATA DRUŽBE TEŠ
DANIJEL TAJNIK

Foto: splet

Ravnanje ob pogrešitvi osebnega dokumenta

Osebnica / potni list je javna listina, s katero državljan Republike Slovenije izkazuje svojo istovetnost in državljanstvo. Če pride do kraje, izgube ali pogrešitve osebne izkaznice / potnega lista, je to potrebno naznaniti na Upravni enoti, obenem pa tam lahko takoj zaprosite za novo osebno izkaznico / potni list. Prijava pogrešitve zgolj na policijski postaji ne zadošča.

Državljan RS mora izgubo oz. pogrešitev osebne izkaznice / potnega lista prijaviti na Upravni enoti v roku 8 dni. V primeru, da je oseba svojo osebno izkaznico / potni list pogrešila v tujini, mora prijavo opraviti v 8 dneh po prihodu v domovino.

Naznanitev pogrešitve osebne izkaznice / potnega lista je brezplačna, opraviti pa jo je treba OSEBNO.

Na podlagi Zakona o osebni izkaznici in Zakona o potnih listinah z dnem naznanitve pogrešitve, izgube ali tatvine osebne izkaznice / potnega lista, ki ste jo naznanili na upravni enoti, preneha veljavnost osebne izkaznice / potnega lista. Podatki o ukradenih ali drugače odtujenih osebni izkaznicah / potnih listov pa se vpišejo tudi v Schengenski informacijski sistem (SIS) kot iskani dokumenti.

Če osebno izkaznico / potni list najdete oziroma Vam je vrnjena, je ponovno aktiviranje veljavnosti osebne izkaznice / potnega lista na upravni enoti mogoče samo do konca poslovnega časa tistega dne, ko je bila osebna izkaznica / potni list naznanjen/a kot pogrešan/a. V primeru, da ste odtujitev dokumenta naznanili policiji morate o najdbi oziroma vrnitvi dokumenta obvestiti tudi policijo.

Če najdete dokument naslednji ali drugi dan, ponovno aktiviranje veljavnosti osebne izkaznice / potnega lista ni več mogoče, zato osebna izkaznica / potni list ohrani status neveljavne listine, takšnega dokumenta pa ne smete več uporabljati za prehod državne meje, dokazovanje

Foto: splet

istovetnosti in državljanstva.

Zaradi preprečitve morebitnih zlorab pogrešanih osebnih izkaznic / potnih listov in zaradi uskladitve uradnih evidenc, kjer je dokument zabeležen kot iskani dokument, Vas prosimo, da o najdbi dokumenta takoj obvestite katerokoli upravno enoto na območju Republike Slovenije, če pa se nahajate v tujini pa najbližje diplomatsko predstavništvo ali konzulat Republike Slovenije in jim dokument predložite v uničenje. S tem boste zagotovili, da se z uničenjem osebne izkaznice / potnega lista prepreči morebitna zloraba in da se v evidenco o iskanih dokumentih vpiše, da je dokument najden.

Uničen (preluknjan) dokument Vam bomo takoj tudi vrnili.

NATAŠA LORGER,
REFERENT ZA OSEBNA STANJA

Foto: splet

Brezplačno svetovanje na Občini Šoštanj

področje arhitekture in prostora

- prenove in adaptacije objektov
- zunanje in notranje ureditve
- pridobivanje gradbenega dovoljenja
- izbira izvajalca
- energetska sanacija stavb in subvencije
- kulturna dediščina
- nakup in prodaja nepremičnine
- ureditev varnih stanovanj za starejše občane

svetovanje: Mateja Kumer, mag. inž. arh., arhitektura.kumer@gmail.com

Urška Delopst, univ. dipl. inž. arh., info@udarh.si

*svetovanje ne vključuje izrisov načrtov

kraj: mala sejna soba, I. nadstropje Občine Šoštanj, Trg svobode 12, Šoštanj

čas: vsako sredo od 15:30 do 16:30 od vključno februarja 2014

vabljeni!

Kmetijska zadruga Šaleška dolina odprla nova vrata

Tokrat v Nazarjah. Uradno odprtje novega Trgovsko prodajnega centra Saša je bilo v petek, 17.1.2014. Ob priložnosti so se zbrali številni krajan in gostje. Svečanost so sooblikovali glasbeniki ansambla Golte in pevke ljudskih pesmi z imenom Pušelj iz Zgornje Savinjske doline, ki so za obiskovalce pripravile poseben program. Trgovsko prodajni center je v prenovljenih prostorih bivšega podjetja Elcroj.

Osrednji govornik je bil direktor zadruga Šaleška dolina, Ivan Drev, ki se je zahvalil vsem prisotnim, da so pokazali zanimanje ter navdušenje nad novo pridobitvijo v kraju. Poudaril je, da brez dobrega sodelovanja s podjetjem Pfeifer in še pomoči nekaterih, tega projekta ne bi mogli izvesti. Zaželel je, da bi se kupci dobro počutili v njihovi sredini ter našli v TPC Saša veliko zase. Med drugim je tudi poudaril, da gradijo na kvalitetni ponudbi in nas spomnil, kako zdrava in pomembna je doma pridelana hrana, zato v trgovini Saša ponujajo tudi slovenske izdelke Slodar. Pod to blagovno znamko spadajo jabolka, ki jih pridelujejo v izdelke, kot so 100-odstotni jabolčni sok »sladki toukec«, jabolčne krhle in jabolčni čips. Gre za izdelke, ki predstavljajo popestritev prodajne palete lastnih proizvodov. Strokovno usposobljeni delavci bodo kupcem z veseljem svetovali pri nakupih izdelkov za vrtičkarje, sredstev za varstvo rastlin in pridelkov, kmetijskih strojev in opreme, vijakov, rezervnih delov, okovja, gradbenih in elektro materialov, hrane za domače živali in še kaj. Besedo na otvoritvi je imel tudi gospod Bogdan Kuhar, predsednik odbora zadruga, ki je pojasnil vzrode za odprtje trgovine v Nazarjah. Potrošniki so se vozili v Mozirje, Velenje in še v druge prodajne centre, zato so se na zadrugi odločili, da jim približajo svojo ponudbo. Za konec je še dodal moto zadruga: »Če nimamo, čimprej dobimo, če ne vemo, vprašamo, če ne znamo, se čimprej naučimo.« Pozitiven odziv je bil tudi s strani županje Nazarij, Majde Podkrižnik, ki je hvaležna za odprtje TPC Saša, saj si prebivalci zaslužijo najboljše, česar pa bodo tam glede na obljubljeno, gotovo deležni. Vsem je zaželela dobrega počutja v trgovini - predvsem občanom Nazarij in kolektivu trgovine. Kmetijska zadruga Šaleška dolina ima navado, da v okolje vstopa na prijazen način, zato finančno ovrednotijo svoj namen. Z boni v vrednosti 300 evrov so razveselili gasilsko društvo Nazarje, Osnovno šolo Nazarje in VDC enota Vrba.

Foto: Amadeja Komprij

Trgovino, kolektiv in vse, ki se bodo mudili v teh prostorih, je blagoslovil pater Damjan. Trak pa so svečano prerezali ga. Podkrižnik, g. Pfai-fer, g. Drev, g. Kuhar in poslovodja trgovine g. Golob. Po uradnem delu odprtja je krajan čakal ogled trgovine in ugodni nakupi, ter druženje ob topli malici in zvokih ansambla Golte.

AMADEJA KOMPRIJ

Evropska politika pripeljana na slovenski vrt

»S knjigo in prvim natečajem sem poskušala na videz oddaljeno evropsko politiko približati ljudem. Tudi ljudem na vrtu. Največje vprašanje je razumevanje evropske politike in ta knjiga predstavlja en delček v tem mozaiku,« je povedala v začetku današnjega novinarskega zajtrka evropska poslanka Zofija Mazej Kukovič. Spregovorila je o novi knjigi z naslovom Požen' Evropo ter o nadaljevanju natečaja Hrana za zdravje in delovna mesta.

Foto: arhiv

S prvim natečajem, katerega rezultati so predstavljeni v zadnjem delu omenjene knjige, je poslanka Zofija Mazej Kukovič spodbujala lokalno pridelavo, ljubezen do zemlje in prepoznavanje priložnosti, ki jih zemlja ponuja. Drugi natečaj pa bo namenjen zlasti iskanju rešitev za zdravje in delovna mesta, ki so lahko vezana tudi na informatiko in tehnologijo.

»Povezati moramo motiko z računalnikom. Danes imamo internet, mobilne telefone, dostop do celega sveta. Včasih tega ni bilo. Nova doba ponuja nove priložnosti za tiste stvari, ki so pozabljene. To moramo obuditi,« je povedala Mazej Kukovičeva in dodala, da so v prvem natečaju od 150 prijavljenih natečajnikov pri kar 50-ih našli potencialno samoza-poslitev. »Poleg tega želimo ljudem podati več informacij o možnostih evropskega financiranja. Ker je predstavitev natečaja na evropski ravni imela pozitiven odziv pri Nizozemcih in Irlih, pa bomo udeležence novega natečaja povezali s podobnimi iniciativami tudi v teh državah.«

Foto: arhiv

V zaključku je evropska poslanka poudarila: »Mladim moramo prenesti idejo, da zemlja šteje. Odnos do zemlje je bil šestdeset let po drugi svetovni vojni čisto negativen, danes pa se mladih to še vedno drži. Že v vrtcih bi morali učiti, da je zemlja naša priložnost. Otroci zmagovalne šole prvega natečaja, OŠ Šmartno pri Slovenj Gradcu, so nam na zaključnem dogodku predstavili svoje znanje o zemlji in hrani. Presenečena sem bila, kaj vse znajo, še pomembneje pa, da bodo sedaj to znanje vedno nosili s seboj.«

ŽIVA VOVK

Novoletno srečanje veteranov vojne za Slovenijo s podžupanom občine Šoštanj

Na tradicionalnem novoletnem srečanju, kjer se srečajo predstavniki območne organizacije veteranov vojne za Slovenijo Šoštanj in predstavniki občine Šoštanj, so se tokrat srečanja udeležili člani predsedstva OZVVS Šoštanj in podžupan občine Šoštanj g. Viktor Drev.

Čeprav se zaradi odsotnosti ni mogel udeležiti srečanja župan občine Šoštanj g. Darko Menih, smo bili veterani veseli tudi udeležbe podžupana g. Vikija Dreva. Seznanil nas je z dosežki občine Šoštanj v letu 2013 in z načrti, ki so pred občino v letu 2014. OZVVS Šoštanj pa je predstavila uresničitev svojega delovnega programa za iztekajoče leto.

Oboji smo na koncu zaključili, da se morajo zgledno in uspešno sodelovanje med občino Šoštanj in med veteranskim združenjem, še naprej nadaljevati na tem nivoju. Predsednik OZVVS Šoštanj Leon Stropnik se je podžupanu zahvalil za podporo občine ter ga povabil, da se udeleži razvija prapora OZVVS Šoštanj.

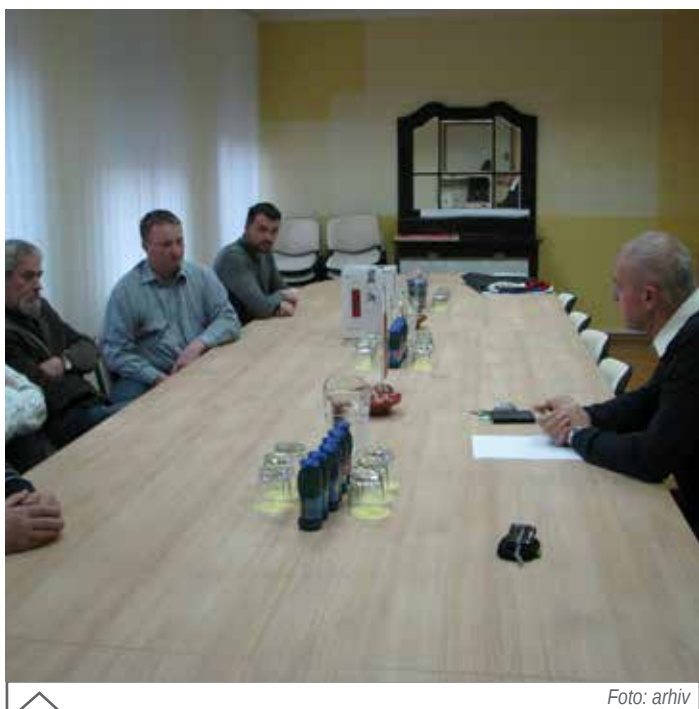

Foto: arhiv

19. novoletni potop v Velenjsko jezero

Osem metrov pod gladino Velenjskega jezera so pili šampanjec tudi šoštanjski potapljači

Velenjsko društvo podvodnih dejavnosti je prvega januarja 2014 okrog 14. ure izvedlo že devetnajsti, tradicionalni novoletni potop v Velenjsko jezero. Na velenjskem, po rudarjenju udornem jezeru, se je tega srečanja v zelo hladni vodi udeležilo 16 potapljačev in dve potapljavki iz več slovenskih klubov podvodnih športov in aktivnosti, trije tudi iz Kluba podvodnih dejavnosti Šoštanj. Novoletnega druženja, ki so si ga pred devetnajstimi leti izmislili Velenjčana Benjamin Strozak, Predrag Ružič ter Anton Travner iz Letuša, so se tokrat udeležili člani klubov DPD jezero Velenje, Trident, KPD Šoštanj, Pozejdón Šentjur, PK Celje ter U-556, največkrat, kar sedemnajstkrat pa sta se potapljala Velenjčana Jernej Herman ter Leon Verdnik, potapljaški inštruktor ter vodja letošnjega potopa. Slednji je povedal, da se pred potopom zberejo v velikem krogu, primejo za obročasto vrv in nato potonejo. Na dnu družno izpijejo šampanjec, kar je poseben izziv. Vode v glavnem ne zajamejo, saj je tlak vode na globini 6 do 8 metrov še vedno manjši kot pritisk v steklenici. Se pa zgodi, da kdo pa le malo srkne jezerske vode, ki je po desetletjih

19. novoletni potop v Velenjsko jezero kot izjemna atrakcija slovenskih potapljačev je potekal brez poškodb. Foto: Jože Miklavc

čiščenja in kultiviranja zdaj čista, saj v njej živijo flora in fauna. Po lanski dokaj srečni sezoni, ko slovenskim potapljačem skoraj ni bilo potrebno v intervencije ali reševanja (in iskanja utopljenecv pod vodo), so si gumijaste »žabe in žabci« zaželeli, da tudi v letu 2014 ne bi bilo tovrstnih potreb po potapljanju ter da ne bi nihče od njih ostal za vedno v mokrem grobu.

JOŽE MIKLAVC

Žegnanje konj v Šentilju

Na štefanovo, (26. decembra lani) jo je vreme zagodlo tudi konjerecem in ljubiteljem športnih konj. Kljub temu se je v zaselku Arnače v Šentilju odvijalo letošnje, že osemnajsto blagoslovlanje konj. Prireditel, ena večjih na tem delu Štajerske, je tako potekala ob pestrem kulturno glasbenem programu, mnogo občudovalcev teh plemenitih živali pa si je medtem ogledovalo konje.

Župnik Andrej Mazej je blagoslovil konje in vse prisotne lastnike ter občudovalce konj. Foto: Jože Miklavc

V Šentilju so začeli s tem starim obredom že pred osemnajstimi leti, ko je konjerejec, domačin Mirko Uranjek iz Ložnice, organiziral prvo srečanje in blagoslov ter ob tem povezal domačine in privabil konjenike iz širšega področja Šaleške doline. Tokrat se je po podatkih organizatorjev zbralo okrog 800 ljudi in ter okrog 70 konj z njihovimi vodniki. Ob prvem srečanju pred osemnajstimi leti jih je bilo le 37, vsa kasnejša leta pa se je število udeležencev le še večalo. Konje so privedli v kislelem vremenu iz Lokovice, Šoštanja, Gaberk, Graške Gore, Škal, Ponikve, Socke, Andraža, Velike Pirešice, Polzele, Paškega Kozjaka, Vinske Gore, Velenja ter od drugod. Vse konje so simbolično »pogostili« s kosom belega kruha in vodnikom poklonili leseni spominski obesek, ki jih je izdelal Valentin Heindl iz Metleč. Dvovprege ter pretežno posamezne konje ter njihove lastnike je s poznavalskimi komentarji pospremil voditelj, Šoštanjec Toni Rehar, ki jih je v desetletju in več dodobra spoznal. Med njimi v sprevedu se zadnja leta pojavlja tudi njegova, občudovanja deležna kobila - mešanka Hera, ki ima svoje bivališče v Lokovici. V spremljajočem programu so nastopili ljudski muzikant in pevec Stane Grudnik iz Gaberk, Upokojenski pevski zbor iz Šentilja, dekleška vokalna skupina Šentiljanke, muzikanta Tonček Šmerc in Viki Šolinc iz Kavč, učenci harmonikarskega mojstra Roberta Goterja ter ansambel Sex-tet Mraz iz Šaleške doline. Ko je domači župnik Andrej Mazej s »špricanjem« blagoslovljene vode žegnal vse prisotne konje ter Štefke ter Štefane, je že prijetno dišalo po rumovem čaju in »štefanih« zakuhanega vina. Mnogi so si voščili lepo leto 2014 ter privoščili konjem prigrizek in toplo odejo, svoje štirinožne prijatelje pa dokaj hitro pospremili do domače staje. Praznik, zares vreden vsega spoštovanja in zahvale »udarnikom«, ki nadaljujejo tradicijo.

JOŽE MIKLAVC

En, dva, tri prodano!

V petek 17.1., je pri cerkvi v Antonu v Skornem, potekala tradicionalna licitacija krač, ki so jo organizirali cerkveni ključarji.

Ker je na god Antona Puščavnika v Skornem maša, so suhomesni izdelki najprej dobili blagoslov, po maši pa je pred cerkvijo potekala licitacija domačih dobrot, ki jih prispevajo verniki, da se na tak način zbere denar za potrebe cerkve. V druženju in veselem smehu so dobrote izmenjale lastnike, izklicevalec cene Klemen Mikek, eden od ključarjev, pa je spretno postavil začetno ceno.

Foto: Amadeja Komprej

Cerkvica sv. Antona je priljubljeno zbirališče vernikov, kar je bilo videti tudi na god patrona, saj se jih je kljub temu, da je bil delovni dan zbralo veliko. Za cerkvico poleg družine Mikek v tem času skrbijo Madlešnekovi oz. družina Stropnik, svojo skrb za objekt pa pridajajo kar vsi krajanjani.

AMADEJA KOMPREJ

Veselo druženje

Kot vsako leto, smo dne 22.12.2013 v Andrejevem domu na Slemenu pripravili srečanje krajanov Šentvida.

Foto: arhiv

Namen takšnega druženja je, da razveselimo najmlajše in najstarejše člane naše krajevne skupnosti. Na začetku nam je predsednik Urlep Franc podal kratko poročilo o delovanju naše krajevne skupnosti. Nadaljevali smo s svečanim kosilom, in na koncu je sledilo presenečenje. Obiskal nas je pravi Dedek Mraz in razdelil darila našim najmlajšim članom. Za popestritev in glasbo sta poskrbela brata Štifter iz javorja in na citrah Lucija Komprej. Srečanja se vsako leto udeleži več kot polovica vseh naših krajanov in zato bomo tudi v bodoče nadaljevali s takšnim druženjem.

HERMINA B. KOMPREJ

Trije kralji s pastirci

Pohod Svetih Treh Kraljev na Lomu nad Topolšico je že dolgoletna tradicija. Leto je hitro naokoli in člani TD Topolšica Podeželje – Trije Kralji in pastirci so se zopet, kljub slabemu vremenu podali na pot obiskati krajanje na Lomu in v Topolšici.

Foto: arhiv društva

S pesmijo, blagoslovom in dobro voljo so obiskali skoraj 100 hiš po Lomu in enem delu Topolšice. Posebej veseli so jih bili stanovalci doma starejših PV Zimzelen, kjer so obiskali vse oddelke. Presenetili so goste Hotela Vesna in kopalce v bazenu hotela. Kljub zelo mili zimi, lomski Trije Kralji napovedujejo sneg in nižje temperature, zato so vsem poleg setvenih koledarjev podarili tudi lopate za kidanje snega, katerih so bili krajanjani zelo veseli.

PETRA LIPIČNIK

Vražja zagata šestega bloka

Ob vsem tem se mi ne zdi prav, da zadnje mesece uradno ne vemo, kaj o sebi premišljujejo na Premogovniku Velenje. Če sodimo le po sporočilih, ki jih njihova služba za stike z javnostjo pošilja medijem, so pri njih še najbolj vroče »vražje gate« in kulturni dogodki. O vsem ostalem molčijo. Pa ne bi smeli.

*

Priznam, prizadelo me je mafijško poimenovanje ljudi in doline. Toda postavilo se mi je vprašanje, kako, zakaj je sploh prišlo do njega?

(B. Š., Naš čas, št.: 1/2014, stran 1)

Imam znanko, zvedavo žensko, ki mi rada reče: »Če kaj ne vem, vprašam.« Pogosto ji odvrnem, da bi morala biti novinarka, zakaj pri novinarjih gre za zvedave ljudi, ki so nenehno v preži za novicami okoli sebe in ki imajo vsak svoj krog sogovornikov in poln telefonski imenik števil najrazličnejših ljudi, da se v takšni množici informacijskih virov pogosto težko znajdejo, ko se morajo koncentrirati na eno, po možnosti najbolj aktualno temo ali zanimivost.

Seveda je moja podoba novinarja idealistična in jo v resničnosti redko srečamo. Prekletstvo interneta je namreč dodobra udušilo novinarsko zvedavost. Običajno visijo na pametnih telefonih, tablicah, internetnih portalih, pretežno slovenskih in prebirajo novice drugih novinarjev. Potem, ko sem ta fenomen zaznal najprej na Valu 202 in se je postopoma razlezel kot plevel tudi v tiskane medije, sem se začel spraševati naslednje: če skoraj vsi novinarji zgolj prepisujejo vesti svojih kolegov iz internetnih novičnikov, kdo je tisti, ki prvi in sam od sebe napiše kakšno novico? Odgovor na to je še bolj šokanten, kot vprašanje. Ni ga! Praviloma je na začetku takšnih novinarskih novic zapis, ki je, če že ne »kopijpejst«, je v celoti prepisan, ali zgolj povzetek kakšnega od sporočil za javnosti katere od agencij ali služb, ki to počnejo za znane naročnike. Če pa se kakšnemu nadebudnemu žurnalistu le še ljubi in sam išče informacije za dnevno normo oddanih zapisov, se kaj hitro proglasi za nič več in nič manj, kot raziskovalnega novinarja.

Takšno zaspano zagnanost za novicami smo zaznali in jo izpostavili v gornjem citatu iz uvodnika prve letošnje številke edinega lokalnega tednika v Šaleški dolini. B. Š., ki je napisala uvodnik, se hujuje, kako služba za stike z javnostmi PV ne sporoča tistega, kar bi ona, marljiva novinarka, želela izvedeti. Razumemo zadrego finančne krize v Sloveniji. Treba je varčevati, od kavic naprej, nas je učil že sedanjí predsednik države. Za telefonske impulze pa tudi vemo, da so precej dragi. Ne bomo torej klicarili iz redakcij na PV, kaj si mislijo o aktualnih zadevah, če lahko čakamo pri vklopljenih računalnikih, kaj nam bo priletelo v predal elektronske pošte samo od sebe... Slej ko prej bo priromalo tudi kakšno sporočilo za javnost tudi iz PV, saj imajo tam za to vendar na voljo pravo službo. Dva, tri mejle na teden bodo pa že menda napisali...

Cinizem na stran, in povejmo resno, da se v citatu razkrije ne toliko novinarska lenoba, kot servilnost in lokalna lojalnost »psov čuvajev« demokracije, ki namesto, da bi sami spraševali, kar se jim zdi potrebno sporočati javnosti, čakajo, kaj jim bo usoda navrgla preko sodobnih komunikacijskih omrežij. Prepričano smo in nobena skrivnost ni, da tako TEŠ, kot PV, obe veliki državni firmi, z javnostmi komunicirata urjeno, usmerjeno, odmerjeno in premišljeno. Zato pa imajo ustanovljene takšne službe ter jih plačujejo in logično je, da od tam prihajajo novice, ki ustrezajo tistim, ki izdelavo novic naročijo in plačajo. Zakaj bi v svet pošiljali novice, ki morebiti zanje niso najbolj všečne. Takšne morajo izbrskati novinarji sami!

Tako smo preko teh in takšnih povzetkov ter brez lastnih razmišljanj o problemih, seveda »manipulirani« preko, na videz »neodvisnega«, edinega lokalnega tednika, ki te svojo »ne odvisnost«, ne da jo zgolj naslanja na oglaševalski kolač velikih naročnikov, temveč na drugi strani

samo čaka, kaj mu imajo ti veliki povedati sami od sebe. Tako lahko najdemo odgovor na retorično vprašanje uvodničarke B. Š.: »Priznam, prizadelo me je mafijško poimenovanje ljudi in doline. Toda postavilo se mi je vprašanje, kako, zakaj je sploh prišlo do njega?« In odgovor se glasi: zato, ker imamo »sprane možgane« natančno tako, kot hočejo tisti, ki izdelujejo informacije, ne pa tisti, ki informacij (ne) odkrivajo in (ne) razkrivajo in jih zato tudi (ne) objavijo.

Vprašanje za botra: »Smo mafija ali lobi?« Foto: Fabo Papar

Na preprost znanstveni način (s štetjem), lahko ugotovimo tudi pričakovanja, kakšne novice od službe za proizvodnjo novic na PV, je pričakovala uvodničarka. Zaradi njene trditve, da je v svoj predalček elektronske pošte iz PV prejela kot vroče novice zgolj poročila o reklamni akciji ene od hčerinskih družb PV, ki jo imenuje »vražje gate« ter o kulturnih dogodkih, sklepamo, da pomeni zanjo sintagma »vroče novice« najbrž količino novic. A to drži samo za kulturne dogodke. V »zadnjih mesecih«, kot navaja B. Š., (vzeli smo 9., 10., 11. in 12. mesec lanskega leta, ter letošnji januar), namreč na domači internetni strani PV, naštejemo kar 43 (trinštirideset) kulturnih novic. O »vražjih gatah« pa najdemo le 3 (tri) sporočila za javnost. (Služba na PV je v tem času izdelala čez osemdeset obvestil, torej je bilo malo čez polovico res kulturnih.)

Za kulturo se zato lahko strinjamo z B. Š., da jih na PV uvrščajo med vroče novice, za »vražje gate« pač ne. O sklepanju, zakaj se B. Š. zdi tako, ne bomo špekulirali.

Po tej znanstveni analizi (s pomočjo štetja) smo torej ugotovili, da zapis, ki utemeljuje kritiko službe za izdelavo novic v Premogovniku Velenje, ne temelji na resničnih podatkih oziroma temelji na resničnih podatkih samo polovično, druga polovica utemeljitve kritike pa temelji na pričakovanjih uvodničarke in sicer dvojnih pričakovanjih. Prvič o pričakovanju večjega števila novic o »vražjih gatah« in drugič, na pričakovanju vsaj nekaj novic o aktualni temi, ki jih novinarka B. Š. v svojem poštnem nabiralniku ni zaznala nič. To pa so novice o »vsem ostalem«, kar naj bi bilo sploh najpomembnejše, a kaj konkretno to je, ne moremo vedeti, ker tega žal na svoj računalnik (še) ni prejela niti uvodničarka. Seveda pa se ne smemo več sprenevedati. Iz njenega zapisa kljub tej vražji zagati zaradi pomanjkanja sporočil za javnost, posredno razberemo, da gre za kritiko Premogovnika Velenje, ki da nam ne izda skrivnosti, kaj in kako razmišlja o sebi, med tem ko njegova velika sestra iz Šoštanja, elektrarna o sebi spregovori odprto. Kar da je dobro in prav.

Če sledimo naslovu uvodnika, se moramo nadejati razmišljanju, zakaj so začeli drugi deli Slovenije zmerjati Šaleško dolino za Sicilijo. A razen žalosti uvodničarke in bolečin, ki ji takšno zmerjanje povzroča, o razlogih ne zvemo skoraj nič. Zato je naslov v bistvu zavajajoč. Bistvo zapisa je zgoščeno v pozivu Premogovniku Velenje, da naj nam vendar sam sporoči, kaj razmišlja o sebi! Da pa subjekt, kot je edini lokalni tednik v Šaleški dolini takšen »usoden« poziv naslavlja na najpomembnejšo delovno sredino v Šaleški dolini, najbrž ni zgolj novoletno pomanjkanje bolj perečih tem. Nekdo se je moral odločiti, da bo takšen poziv, v imenu

vseh razžaljenih dolincev, ki da smo »mafija«, ali »šaleški lobi«, kot nas večkrat poimenuje poslanec Srečko Meh, naslovil na Premogovnik Velenje. To ni moglo biti slučajno.

Slepo vero, vtakano v uredniško politiko edinega tednika v Šaleški dolini, da je slednja popek sveta in v tem kontekstu zapriseženo lojalnost vplivnim gigantom v njej, med katere gotovo sodi tudi Premogovnik Velenje, se človek seveda vpraša, kaj se dogaja?! Zakaj je lokalni tednik »popljuval« službo za obveščanje javnosti PV? Kaj je zadaj? Osební spor uvodničarke in »rudniške piarovke«? Ne, gotovo ne, saj sta obe kredibilni profesionalki in vemo, da se ne ena, ne druga ne bi spustila na tako banalno raven, tudi če bi spor res obstajal. Kaj torej?

Gotovo bomo vsi sprejeli tudi tezo, da šefi in lastniki lokalnega tednika gotovo ne bi molče dovolili takšnega ostrega zapisa v uvodniku prve letošnje številke lokalnega tednika in upravičeno moremo sklepati, da je vsaj odgovorni urednik vedel zanj. To pa je v trenutnih razmerah sam direktor časopisne hiše in njen vplivni solastnik. Lahko torej še vedno mislimo, da gre zgolj za slučaj in zdrs uvodničarke? Ni mogoče.

Uganka in neodgovorjeno vprašanje ni viselo v zraku več kot en teden. Že naslednji teden se namreč na naslovnici edinega lokalnega tednika pojavi najava osrednje teme časopisa s precej asociativnim naslovom: **Resnica o TEŠ**, seveda skupaj s fotografijo bloka 6 Teš. (Spotoma: minister Omerzel je isto temo javno naslovil »širše« in sicer: Resnica o Šoštanj... Pa ne, da je bilo isto pisanje: »Resnica o TEŠ« tudi zanj temeljni vir informacij?!?)

Odpremo izpostavljeni strani 4 in 5 in naletimo na piarovsko sporočilo največje slovenske termoelektrarne, ki prepričuje lokalno prebivalstvo o svoji resnici, z nekaj malega avtorskih dodatkov uredništva lokalnega tednika. Med njimi je neizgledna agitacija velenjskega župana **Stopiti je treba skupaj!** V njej najdemo zapis: »... Kontič, ki tudi meni, da je pri vsej tej zgodbi vsekakor tudi problematično nesodelovanje obeh energetskih kolektivov iz Šaleške doline. Po njegovih besedah so bila določena nesoglasja vedno, z izjemo obdobja, ko sta bila oba kolektiva sestavni del Rudarskega elektroenergetskega kombinata. Nekateri zato menijo, da

bi bilo smiselno ponovno oblikovati družbo, ki bo skrbela za proizvodnjo premoga kot električne energije.«

Ha. Za to torej gre! Pustimo ob strani, da je tukaj zopet nekaj nostalgije za »samoupravljanjem«, saj se nekateri še spominjamo, da se je tistemu »kombinatu« takrat v resnici reklo: **Sestavljena organizacija združenega dela Rudarski elektroenergetski kombinat Franc Leskošek Luka Titovo Velenje**, in se obrnimo k tistemu, kar nas zanima. Zanima pa nas ugotovitev, da se edini lokalni tednik v Šaleški dolini še ni otesel vloge družbeno-političnega glasila (SZDL), ki ne, da nam sporoča novice o domnevnih sporih na relaciji PV : TEŠ, ampak nam sporoča sledeče: TEŠ ima bolj prav kot PV v njunem sporu, v katerega sta se oba zapletla s slovensko politično energetsko stroko zaradi investicije v šesti blok. Kar je seveda čudno, saj je velenjski del doline, kjer tiskajo našo resnico, bil vedno bolj lojalen s premogovnikom, kot z elektrarno. Gledano skozi celo njuno zgodovino, pa bi ob trhli trditvi, da v času SOZD REK FLL spora med TEŠ in RLV ni bilo, »stari« Šoštanjčani, ki so nekako organsko priključeni na »svojo« elektrarno, gotovo rekli, da je v teh sporih vedno najkrajšo potegnili – mesto Šoštanj.

Nesporno se szdljevska zgodovina - ne le, da se ponavlja - sploh še ni končala. Lokalni tednik nas zato pouči, kdo je »taglavni« v Šaleški dolini in kdo je »taglavni« pri investiciji šestega bloka izven ograje investicije. To je Bojan Kontič, oziroma njegov politični oče Srečko Meh. Zato na dveh »šoštanjskih« straneh druge letošnje številke lokalnega tednika, kjer je govora o stroškovno ekološkem profilu šestega bloka, zaman iščemo mnenje župana občine, ki stoji v senci največjega slovenskega votlega stolpa te, trenutno največje in skrajno sporne slovenske investicije.

Tako se tudi razkrije pravi krivec za bolečine, ki jo ob slovenskem zmerjanju investitorjev »našega« šestega bloka za »mafijce«, doživlja uvodničarka v prvo številko letošnjega letnika edinega lokalnega tednika v Šaleški dolini.

PETER REZMAN

Jih je preveč ali premalo? Foto: Aleksander Kavčnik

Cilj je pot

MATEJ KORTNIK, predsednik PD Šoštanj

Matej Kortnik je bil leta 2013 izvoljen za predsednika Planinskega društva Šoštanj. Društvo, ki letos praznuje 110 letnico vodi z vso odgovornostjo in predanostjo, saj je član te skupine že dolga leta. Preko društva in tudi sicer se je kalil na številnih slovenskih vrhovih pa tudi čez mejo ga je zvalo. Ves čas se je tudi izobraževal in dosegel tako pri tabornikih, kot pri planincih velik napredek. Že iz osnovnošolskih let je namreč tudi član družine tabornikov, svoj način življenja pa ohranja tudi skozi svojo družino. Ljudje, kot je Matej Kortnik vedo, kaj pomeni narava, kako z njo ravnati, jo spoštovati in ohranjati za sobivanje. V toplem in korektnem odnosu se trudi biti tudi do ljudi s katerimi deli življenje.

Otroštvo si preživil na vasi, v okolju, ki je dopuščalo mnogo možnosti gibanja v naravi. Meniš, da ljubezen do narave »zraste« v okolju ali je prirojena?

Mojo ljubezen do narave so gradile vse male odločitve o tem, kaj je prav oz. dobro za okolje, vsi lepi občutki, ki sem jih doživel v okolici doma in različna kmečka opravila, ki sem jih kot otrok pomagal opravljati staršem in sosedom. Življenje na vasi lahko pomaga, da prave stvari prej vidiš. Kot otrok sem res veliko časa preživel v igri zunaj na travnikih, gozdovih, potokih. Počeli smo vse mogoče, nikoli pa nič takega, s čimer bi uničevali stvari oz. okolje.

Tudi Šoštanj, kamor si zahajal v osnovno šolo, dopušča veliko neposrednega stika z naravo. Kaj si imel najraje v šoli?

Šoštanj ima seveda kljub degradiranemu okolju zaradi industrije lepo okolico. Tudi mesto ima še vedno nek sijaj in lepoto, kljub propadanju stavb, ki so bile še v moji mladosti lepe.

Iz prvih let osnovne šole mi je najbolj ostalo v spominu otroško igrišče za šolo, kjer smo se v prostem času igrali vse mogoče. Tudi okolica igrišča

je bila takrat še zelo lepa. Na severni strani igrišča so bili vrtovi Mayerjeve vile, na južni strani vrtovi Šoštanjčanov, na vzhodni strani pa je bilo Cankarjevo naselje, v tistem času bolj živahno, kot je danes.

Zelo so mi ostali v spominu tudi skupni šolski zaključni izleti ob koncu leta. Po navadi smo šli na Sleme, kjer nam je kuhar Leon spekel čevapčiče za kosilo, mi pa smo se igrali in raziskovali bližnjo okolico. V tretjem razredu nas je razrednik g. Toplak peljal tudi na vrh Uršlje gore, kar je bil moj prvi vzpon na kakšen malo višji vrh.

Po osnovni šoli si izobraževanje nadaljevali na srednji šoli, kje, kateri?

Obiskoval sem Srednjo lesarsko šolo v Mariboru.

Lahko z nami deliš kakšne dobre spomine na vožnjo z vlakom, avtobusom ali avtoštopom?

V Maribor, kjer sem bival med tednom, smo res potovali na vse možne načine. V prvih letih največ z vlakom, kasneje pa tudi veliko na »štop«. Iz obojega pa najbolj ostane v spominu druženje z vrstniki.

Je bil tudi študij lepa izkušnja?

Čas študija je res lepo obdobje, saj je to čas ko človek res odraste. Takrat nastanejo po navadi tudi prve odločitve, kaj boš počel v življenju, ustvarjajo se prve resne partnerske zveze. Je pa to tudi obdobje ko še ni drugih obveznosti, razen študijskih, in je na voljo ogromno prostega časa. Jaz sem svojega pretežno izkoristil za obiskovanje gora.

Vrnil si se v domače okolje. Ljubljana ni te »potegnila«.

Ja, tako sva se s partnerko odločila leta 2003. Sicer imam občutek, da sam nisem vezan na nobeno okolje in bi lahko živel povsod, kjer bi imeli za družino pogoje, da lahko živimo.

Ves čas pa sta te spremljali dve »ljubezni«. Katera je bila prva?

Če imaš v mislih moje članstvo v prostovoljnih organizacijah, je bila prva seveda pripadnost šoštanjskemu rodu Pusti grad Šoštanj.

Foto: Amadeja Komprej

Kakšna je razlika med taborništvom in skavtstvom?

Taborniki so laični skavti, kar pomeni, da sicer priznavajo duhovnost, niso pa kot organizacija opredeljeni za določeno vero. Poleg tabornikov v Sloveniji delujejo še Katoliški skavti, ki pa ob vstopu v organizacijo zaprisežejo tudi »Bogu«. Obe slovenski skavtski organizaciji, Zveza tabornikov Slovenije in Združenje Slovenskih kataloških skavtinj in skavtov, sta članici mednarodnih skavtskih organizacij. Takšne delitve so tudi v tujini.

Ti si pri tabornikih marsikaj počel. Kaj vse?

Taborništvo sloni na metodi dela »mladi za mlade« in tako sem tudi sam najprej bil samo član, udeležen v programu, kasneje vodnik in nazadnje vodja akcij in posameznih programov. Že kot vodnik sem bil eden glavnih promotorjev hoje v rodu.

Misliš, da je taborniško življenje samo dogodivščina ali človeku da kaj več?

Program temelji na vzgoji za življenje, hkrati pa je močno povezan z naravo. Ko kot otrok in mladostnik s sovrstniki odkrivaš, kaj si zmožen narediti sam v življenju, te to v pozitivnem smislu zaznamuje za celo življenje.

Kaj bi svetoval mladim v zvezi s taborništvom?

Veselite se vsakega trenutka, skupnih dogodivščin in tega, da ste pripadniki organizacije. Vsako pridobljeno znanje bogati človeka.

Še greš kdaj v Ribno?

Ja še grem. Šest let nazaj smo z družino štiri dni preživeli na taborjenju in od takrat gremo v Ribno za nekaj dni vsako leto. Otroka pa zadnja leta preživita tam celo taborjenje.

Skoraj vzporedno s taborništvom je prišla ljubezen do hribov, ali kar gora?

Planinstvo je tista druga dejavnost, ki me je res pritegnila, kar sama od sebe. Z vsakim vzponom bolj.

Kdo te je navdušil?

Najbolj so me navduševale gore same po sebi. Vsi vzponi, od prvomajskih s starši na Goro Oljko, že omenjenega z razrednikom v tretjem razredu na Uršljo goro, pa do prvega dva tisočaka Mala Tičarica skupaj s taborniki v šestem razredu, so me navduševali in po vsakem vzponu sem si želel še kakšnega. Ob koncu osnovne šole sem začel veliko hoditi v gore s sosedom Marjanom Krumpačnikom, ki sem mu res hvaležen, da me je tolikokrat vzel s sabo. Z njegovimi sodelavci sem leta 1991 tudi prvič osvojil Triglav. To so res lepi spomini. Kasneje sem veliko zahajal v hribe s sorodnikom Robijem Preložnikom, ki je že imel več izkušenj z visokogorjem, predvsem s Kamniško Savinjskimi Alpami in sva skupaj naredila kar nekaj vzponov.

Kar se tiče mojega sodelovanja s PD Šoštanj in organiziranim planinstvom, je zanj kriv sošolec iz osnovne šole Bojan Rotovnik. Leta 1992 se je udeležil tečaja za mladinske planinske vodnike v Bavšici in je za ta isti tečaj navdušil še mene.

Se spomniš svojega prvega večjega vzpona?

Zanimiv je spomin na moj prvi obisk gora, ki sem ga opravil s svojo družino in sorodniki, ko mi je bilo pet let. Načrt izleta je bil, da se z avtobusom odpeljemo najprej do Mozirja in potem naprej v Žekovec, od tam pa z gondolo na Mozirске planine, kjer naj bi na Mozirski koči pojedli kosilo in se vrnili z isto logistiko nazaj domov. Zapletlo se je že v Mozirju, ko ni bilo avtobusne povezave v Žekovec in smo šli tja pač peš. Ko smo prišli v Žekovec, smo lahko opazovali, kako se nam je gondola odpeljala pred nosom. Ker je bil letni čas je bilo do naslednje gondolske vožnje potrebno počakati dve uri, in ker si v tem času že skoraj na koči smo šli peš. Po kosilu na Mozirski koči se je moj oče domislil, da do Smrekovca ni prav daleč, prav tako pa ne od tam v Florjan. Sledilo je pregovarjanje,

Foto: Amadeja Komprej

kdo je za in kdo ne, na koncu pa je obveljala očetova in smo šli peš še do Koče na Smrekovcu in potem do avtobusne postaje pri »Puharskem mostu«, od koder smo se na koncu peljali slabe tri kilometre do doma. Če ne bi bila mama jezna na očeta zaradi tako dolge ture, bi verjetno vso pot opravil čisto sam. Tako pa je tam nekje pri Florjanski cerkvi mama zahtevala, da me oče nese, ker so se mi menda noge pošteno zapletale.

Kdaj si se včlanil v društvo v Šoštanju?

Tega pa ne vem čisto točno. Na žalost sem izgubil svojo prvo člansko izkaznico, ki mi jo je priskrbela mama, ki je delala v TEŠ-u, tam pa je članarino vrsto let pridno pobiral dolgoletni član našega društva Vinko Pejovnik. Je pa bilo to v osnovni šoli.

Zakaj pravzaprav članstvo? A ni lepše v biti hribih sam?

Tukaj se najprej spomnim besed našega velikega poeta in domoljuba Simona Gregorčiča in njegove pesmi »Sam« katera prva dva verza pravi: »Gorjé mu, ki v nesreči biva sam! A srečen ní, kdor srečo vžíva sam!« In tudi v duhu teh verzov vidim smisel povezovanja v skupno dobro nekoč in danes. Organizirano povezovanje v planinstvu je doprineslo k številnim uspehom dejavnosti, ki so vidni doma in v tujini, kjer so se Slovenci alpinisti vidno zapisali v zgodovino. Planinstvo je zagotovo dejavnost na katero so lahko ponosni vsi Slovenci ne glede na to ali hodijo v gore ali ne.

In članstvo v Planinskih društvih je velika podpora dejavnosti.

Koliko vas je članov v šoštanjskem društvu?

V letu 2013 nas je bilo 375 članov.

Kako ste formirani?

Planinsko društvo Šoštanj deluje v skladu z Zakonom o društvih in statutom Planinske zveze Slovenije, katere član smo. Glavno besedo imajo člani društva, ki odločajo o delu društva na rednih letnih občnih zborih društva. Med občnimi zbori pa vodijo društvo Upravni odbor društva in

predsednik, njihovo delo pa nadzira Nadzorni odbor. Za morebitna odstopanja članov od Častnega kodeksa Slovenskih planincev skrbi Častno razsodišče. Za lažje delo imamo še odseke in sicer markacijski, mladinski in vodniški odsek, načrtujemo pa tudi druge. Nekateri člani se dodatno povezujejo v sekcije, znotraj katerih načrtujejo aktivnosti po svojem okusu. V PD Šoštanj delujejo tri sekcije in sicer sekcija Gaberke, TTP in Zlatorog.

Se povezujete z drugimi društvi?

Dobro se povezujemo z lokalnimi društvi v občini Šoštanj in tudi skupaj načrtujemo nekatere aktivnosti. V Šaleški dolini se potem zelo dobro med sabo povezujemo planinska društva in že vrsto let v mesecu juliju izvedemo skupno akcijo »Skupaj varno v gore«, sodelujemo pa tudi pri drugih akcijah. Priskočimo si tudi na pomoč, če jo kdo rabi, in redno izmenjujemo nasvete v zvezi z delovanjem društev. Z ostalimi planinski društvi pa se povezujemo v okviru Planinske zveze Slovenije in Savinjskega meddruštvenega odbora Planinskih društev.

Kakšno je delovanje na ravni zveze?

Na ravni zveze delujemo kot njen polnopravni član na vsakoletni skupščini zveze, kjer lahko predlagamo naše ideje in odločamo skupaj z ostalimi društvi o delovanju zveze. Poleg tega se v njeno delo vključujemo preko kandidiranja naših članov v voljene funkcije zveze (trenutno je predsednik Planinske zveze Slovenije naš član Bojan Rotovnik) in dela v različnih delovnih telesih zveze.

Praviš, da te je za organizirano delo v društvu navdušil Bojan Rotovnik. Sta veliko hodila skupaj v hribe?

Res je. Bojan me je leta 1992 navdušil za udeležbo na tečaju za mladinske planinske vodnike v Bavšici. Od takrat dalje sva veliko poti prehodila skupaj in še vedno najdeva čas, da opraviva skupaj kakšno turo, še več pa je tistih ki jih opravita skupaj Bojanova in moja družina, kar naju še bolj veseli.

Si se pa tudi izobraževal?

Leta 1993 sem opravil tečaj za mladinskega planinskega vodnika PZS za lažje kopne poti. Tri leta kasneje sem opravil še tečaj za vodnika za zahtevne in zelo zahteven poti v kopnih razmerah in leta 1998 še tečaj za vodnika za lahke zimske poti. Izobraževal sem se tudi na področju planinske orientacije in tako sem leta 2004 pridobil naziv Vaditelj orientacije. Drugače pa se vodniki PZS redno udeležujemo licenčnih usposabljanj.

Kako je biti vodnik?

To je zahtevno in odgovorno delo, ki ga je potrebno opraviti z maksimalno zbranostjo in preudarnostjo. Samo delo v našem društvu zajema poleg vodenja na izletu še organizacijo prevoza, informiranje članov o izletu ter vsebinsko in finančno poročilo z izleta. Za prostovoljca kar veliko zadalžitev. Nagrada za vodnika je zadovoljstvo udeležencev izletov in rast v smislu pridobivanja planinskega znanja in izkušenj na številnih izletih. Sam najraje vodim otroke, ki znajo iskreno pokazati, kdaj so zadovoljni in kdaj ne.

Kakšna izkušnja z neizkušenimi planinci?

Nobene negativne. Spomnim se samo tistih smešnih, ko smo bolj izkušeni planinci koga malce potegnili za nos. Npr. o možnosti tuširanja na kakšni planinski koči v visokogorju, ali o bifeju na kakšnem vrhu, ali pa smo komu podtaknili kakšen manjši kamen v nahrbtnik in podobno.

Kakšna je razlika med hojo v hribe in gore. Mislim na opremo, pripravljenost...

Če imaš v mislih geografsko delitev vzpetin glede na višino, je v Sloveniji potrebno biti previden, saj višina vzpetine še ne pomeni, kakšna je težavnost vzpona in kakšno opremo pri tem potrebujemo. Pri nas je kar nekaj hribov, na katere je speljana kar zahtevna pot in veliko gora, na katere so speljane enostavne poti. Za vsak vzpon je potrebno

skrbno načrtovati pot in potrebno opremo. Kdor ni večš samostojnega gibanja na planinskih poteh (npr. orientiranje v naravi, tehnike gibanja po zahtevnem terenu) naj prve vzpone opravi z izkušenejšimi planinci, se pridruži planinskemu društvu na vodenih izletih ali pa najprej poizkusi svoje znanje na poteh, kjer je veliko drugih obiskovalcev, ki mu bodo znali pomagati ob težavah.

So ti v Sloveniji vse gore ljube, ali imaš kakšno posebno?

V Sloveniji imamo res veliko srečo, kar se tiče gorskih ciljev in malo je tistih planincev, ki so osvojili večino naših vršacev. Tudi sam se med tistimi, ki mu manjka kar veliko osvojenih vrhov, tako da mi ciljev ne manjka. V okolici Šoštanja grem zelo rad na Lom in Smrekovec.

Si v hribih spoznal tudi svojo življenjsko sopotnico?

S Tino sva se sicer spoznala v dolini, ampak vzrok so bili pa hribi.

Dva otroka, ki ju imata s Tino sta najbrž malo znižala višine kamor skupaj zahajate?

Prva leta seveda. Več nama je pomenilo, da se skupaj z otroci potikamo po dolinah in manjših vzpetinah. Sedaj, ko sta otroka večja (7 in 10 let), se lahko odpravimo že kam višje. V Sloveniji je obisk gora z otroki zelo udoben, saj imamo obilo planinskih postojank, na katerih lahko prespimo in namesto da vzpon opravimo v enem ali dveh dneh, pač podaljšamo turo v dva ali tri dni. Tako lahko poleg hoje najdemo čas tudi za igro otrok. Otroci namreč težko zberejo motivacijo za celodnevno hojo. V društvu smo znotraj sekcije Zlatorog zelo uspešno zaživeli tudi družinsko gornišvo. S to skupino smo preživeli že sedem lepih družinskih planinskih taborov na različnih lokacijah v Sloveniji in vsako prvo nedeljo se skupina odpravi na krajši planinski izlet v naši okolici. V skupini so otroci še bolj motivirani.

Vendar ti služba in družina dopuščajo da najdeš čas za svoje aktivnosti. Kako ti uspe?

Kar se službe tiče, sem na istem kot vsi ostali zaposleni. V družini je malce lažje, kar pa ne pomeni, da ni včasih tudi slabe volje. Uspe nam s kompromisi, tako kot vedno v življenju.

Kot član planinskega društva Šoštanj si v društvu že marsikaj počel, skozi katere funkcije si se kalil?

Opravljal sem delo načelnika vodniškega in mladinskega odseka, voljenega člana v upravnem odboru in podpredsednik društva.

V letu 2013 si prevzel predsedniško mesto v društvu. Je bila odločitev težka?

Težka predvsem v smislu, kako bom uspel uskladiti vse obveznosti. Ko so me nekateri člani društva, ki jim zelo zaupam, podprli v smislu, da so tudi sami prevzeli določene funkcije v društvu, je bila odločitev lažja. V tej sestavi smo res dobra ekipa, vsak prevzema določene obveznosti in je res lažje.

Si članom predstavil kakšen poseben plan?

Društvo ima že vrsto let pester in zelo bogat program, ki ga vsako leto v drugi polovici leta sestavimo po odsekih in sekcijah. V mandatnem obdobju, ki ga vodim, je seveda tudi obletnica društva, ki jo je potrebno obeležiti. Želimo si razširiti tudi svoj razpon planinskih dejavnosti in sicer so v načrtu novi odseki. Že vrsto let imamo željo, da bi imeli društvene prostore, do katerih bi lažje dostopali vsi člani, se pravi nekje v mestu, dostopne v vsakem trenutku. Sedaj nam občina nudi zelo dobro namestitev v stavbi občine, za katero smo ji seveda hvaležni, vendar v njej ne najdemo prave energije. Zaradi pomanjkanja finančnih sredstev smo v zadnjih letih zelo slabo kupovali opremo, ki jo namenjamo svojim strokovnim kadrom in za izposojajo svojim članom, tako da je želja in plan kupiti novo opremo. Drugače pa nam želja in ciljev ne zmanjka. Seveda pa je glavna želja, da se živi in zdravi vedno vračamo iz izletov in tur nazaj domov.

Ti ga je že uspelo delček realizirati?

Zaključili smo leto 2013, kar se tiče programa, ki smo ga načrtovali in to dokaj uspešno. Lani je sicer, odpadlo kar nekaj izletov, pravzaprav največ v zadnjih dvajsetih letih, kar sigurno ni dobro. Krivo je bilo slabo vreme, vendar so tudi sosednja društva imela podobne težave. Akcije, ki smo jih izvedli, pa so bile zelo uspešne, dobro obiskane, tako da smo zadovoljni. Zelo uspešno smo izpeljali tudi finančno in tehnično zelo zahtevno obnovo brvi čez potok Kramarica v Belih Vodah, uspeli obnoviti kar nekaj planinskih poti v naši oskrbi, izpeljali tri planinske tabore, strokovni kader se je udeleževal izobraževanj... Z opravljenim delom smo zadovoljni.

Kaj pravzaprav počne društvo kadar niste v hribih?

Kar se tiče dela strokovnega kadra (vodniki, markacisti, ...) je tukaj predvsem priprava na izvedbo akcij. Pri vodenju društva pa je delo verjetno podobno kot v ostalih organizacijah. Načrtovanje, usklajevanje, pridobivanje finančnih sredstev, promocija in sodelovanje v lokalnem in širšem prostoru. Drugače pa imamo več skupin rekreacij v zimskem času, organiziramo planinske večere, predavanja in drugo.

Imate v upravljanju kakšne objekte?

V upravljanju imamo devet planinskih poti v skupni dolžini cca 90 km. To je za nas kar velik zalogaj, sploh če se zavemo, da v Sloveniji nimamo sistemsko urejenega financiranja urejanja planinskih poti. Državni zbor je sicer v letu 2007 sprejel Zakon o planinskih poteh, člene, ki so govorili o financiranju, pa so z amandmaji iz zakona odstranili, tako da smo društva, ki smo skrbniki teh poti, prepuščeni lastni iznajdljivosti.

Slišim, da urejate potrebno dokumentacijo za ureditev poti na Pusti grad?

Res je. Pot na Pusti grad iz Šoštanja trenutno ni javna pot in poteka po privatnem zemljišču. V tem smislu je ni moč urejati brez dovoljenja lastnika in smo se zato v društvu odločili, da jo registriramo kot planinsko pot, ki bo služila dostopu do gradu in naše obhodbice Trške poti okoli Šoštanja. V ta namen smo že pridobili del ustreznih soglasij lastnikov, ostala soglasja pa še pridobivamo. Pot želimo uradno odpreti 18. maja letos. Pri urejanju poti bo pomagala tudi KS Šoštanj, na katero smo se

obrnili po pomoč. KS Šoštanj je namreč tudi skrbnica zavarovane kulturne dediščine Pusti grad Šoštanj.

Ste za letošnje leto,ko praznuje društvo 110 let pripravili kakšen poseben plan dejavnosti?

Pripravili smo enajst prireditev, posebej namenjenih praznovanju 110 obletnice društva - 7. marca imamo svečani občni zbor društva, 29. marca pa osrednjo prireditev ob 110. obletnici društva.

Bo tudi kakšne posebna nagrade?

Na svečanem občnem zboru bodo seveda podeljena priznanja Planinske zveze Slovenije najzaslužnejšim članom. To je eden redkih trenutkov, ko se lahko prizadevnim članom zahvalimo za vso opravljeno delo.

Lahko še kaj poveš o Biltenu?

Društveni časopis Planinski popotnik letos praznuje 20 let. Izdaja časopisa vsako leto zahteva ogromno dela. Tukaj moram omeniti Andrejo Konovšek, ki kot urednica že vrsto let skrbi, da Popotnik vsako leto izide pravočasno. Prav te dni izide letošnja številka, ki se je že veselimo.

Kaj si želiš kot planinec - kakšen vzpon?

Da bi uspeli ohraniti naravo vsaj takšno, kot smo jo dobili mi, in da bi jo lahko na takšen način, kot jo mi uživamo sedaj, uživali tudi naši otroci, vnuki.

Želim pa si seveda tudi vzponov, enako kot pred leti, in nič nisem izbirčen.

Kaj pa kot človek?

Miru in zdravja. Na vseh področjih.

Imaš kakšen moto v življenju?

Če ne moreš pomagati, vsaj ne škoduj.

Ker sva soseda, sva se med pogovorom tikala, zahvaljujem se ti za pogovor in vse dobro še dalje.

MILOJKA BAČOVNIK KOMPREJ

Foto: Amadeja Komprej

Napovednik

	ZVRST	KDAJ	KAJ	KJE	ORGANIZATOR
	planinstvo >	nedelja, 2.2.	Pokljuka – Debela peč (2014 m) (izlet, turni smuk)	Odhod iz AP Šoštanj	Planinsko društvo Šoštanj
	rekreacija >	ponedeljek, 3.2. ob 9:00	Sprehod za zdravje	Zbirno mesto pred Občino Šoštanj	Središče za samostojno učenje Šoštanj
	bridge >	ponedeljek, 3.2. ob 18:00	Redni tedenski turnir	Kavarna Šoštanj	Šaleški bridge klub
	predstavitve >	ponedeljek 3.2. ob 19:00	Predstavitve romana Zahod jame Petra Rezmana	Mestna knjižnica Šoštanj	Mestna knjižnica Šoštanj
	delavnica >	torek, 4.2. ob 17:00	Torkova peta – ustvarjalnica za otroke in starše	Vila Mayer	MZPM Velenje – Klub mladi za mlade
	pravljice >	četrtek, 6.2. ob 17:00	Pravljичne ure (Gareth Edwards: Drobna ptica Pripoveduje Marjetka Blatnik)	Mestna knjižnica Šoštanj	Mestna knjižnica Šoštanj
	slovesnost >	četrtek, 6.2. ob 19:00	Osrednja slovesnost ob kulturnem prazniku	Kulturni dom Šoštanj	Zavod za kulturo Šoštanj
	predstavitve >	petek, 7.2. od 10:00 do 16:00	Dan odprtih vrat Vile Mayer ob Prešernovem dnevu	Vila Mayer	Občina Šoštanj
	proslava >	petek, 7.2. ob 11:15	Proslava ob kulturnem prazniku (Slovenija, moja dežela)	Športna dvorana OŠ KDK Šoštanj	Osnovna šola KDK Šoštanj
	predstavitve >	petek, 7.2. ob 12:00	Voden ogled stalnih zbirk v Vili Mayer	Vila Mayer	Občina Šoštanj
	srečanje >	petek, 7.2. ob 18:00	Srečanje prijateljev filma	Muzej usnjarstva na Slovenskem	Muzej usnjarstva na Slovenskem
	košarka >	sobota, 8.2. ob 8:00	2. turnir šol košarke KK Elektra	Športna dvorana Šoštanj	Košarkarski klub Elektra
	namizni tenis >	sobota, 8.2. ob 9:00	15. Menihovem memorialu v Namiznem tenisu	Športna dvorana OŠ KDK Šoštanj	NTK Spin
	odbojka >	sobota, 8.2. ob 19:00	Šoštanj Topolšica – Fužinar Metal Ravne (3. krog 1. državne odbojcarske liga, zelena skupina)	Športna dvorana Šoštanj	Odbojcarski klub Šoštanj - Topolšica
	proslava >	sobota, 8.2. ob 19:00	Proslava ob kulturnem prazniku v Zavodnjah	Dom krajanov v Zavodnjah	Kulturno društvo Ivan Napotnik Zavodnje
	planinstvo >	nedelja, 9.2.	Pohod po Gaberški poti (pohod)	Gasilski dom Gaberke	Planinsko društvo Šoštanj
	ples >	nedelja, 9.2. ob 16:00 in 18:00	Nastop plesne šole SPIN	Kulturni dom Šoštanj	Plesna šola SPIN
	rekreacija >	ponedeljek, 10.2. ob 9:00	Sprehod za zdravje	Zbirno mesto pred Občino Šoštanj	Središče za samostojno učenje Šoštanj
	bridge >	ponedeljek, 10.2. ob 18:00	Redni tedenski turnir	Kavarna Šoštanj	Šaleški bridge klub
	poezija >	torek, 11.2. ob 19:00	Video-poetični dogodek	Kulturni dom Šoštanj	Zavod za kulturo Šoštanj
	pravljice >	četrtek, 13.2. ob 17:00	Pravljичne ure (Lynne Garner: Kuža je bil! Pripoveduje Marjetka Blatnik)	Mestna knjižnica Šoštanj	Mestna knjižnica Šoštanj

ZVRST	KDAJ	KAJ	KJE	ORGANIZATOR
 razstava >	petek, 14.2. ob 19:00	Odprtje razstave Zlatka Kraljića - Krokerji in murske mrtvice	Mestna galerija Šoštanj	Zavod za kulturo Šoštanj
 odbojka >	sobota, 15.2. ob 17:00	Šoštanj Topolšica – Krka (4. krog 1. državne odbojarske liga, zelena skupina)	Športna dvorana Šoštanj	Odbojarski klub Šoštanj - Topolšica
 košarka >	sobota, 15.2. ob 20:00	Elektra Šoštanj : GA Grosuplje (15. krog 1.SKL, Liga Telemach)	Športna dvorana Šoštanj	Košarkarski klub Elektra
 planinstvo >	nedelja, 16.2.	Pohod po Šilijevih vlakah na Smrekovec (pohod in turni smuk)	Odhod iz AP Šoštanj	Planinsko društvo Šoštanj
 rekreacija >	ponedeljek, 17.2. ob 9:00	Sprehod za zdravje	Zbirno mesto pred Občino Šoštanj	Središče za samostojno učenje Šoštanj
 bridge >	ponedeljek, 17.2. ob 18:00	Redni tedenski turnir	Kavarna Šoštanj	Šaleški bridge klub
 predavanje >	ponedeljek 17.2. ob 18:00	Avtohtone slovenske sorte in izmenjava semen	Mestna knjižnica Šoštanj	Mestna knjižnica Šoštanj
 razstava >	sreda 19.2. ob 19:00	Otvoritev razstave: Kajuh, moj pesnik	Mestna knjižnica Šoštanj	Mestna knjižnica Šoštanj
 abonma >	sreda 19.2. ob 19:00	TAK SI - nestrpna komedija, igrata Tadej Toš in Klemen Slakonja	Kulturni dom Šoštanj	Zavod za kulturo Šoštanj
 pravljice >	četrtek, 20.2. ob 17:00	Pravljice ure (Peter Nickl: Zgodba o dobrem volku Pripoveduje Andreja Kolenc)	Mestna knjižnica Šoštanj	Mestna knjižnica Šoštanj
 proslava >	petek, 21.2. ob 18:00	Spominjamo se...slovesnost ob 70. obletnici smrti Karla Destovnika Kajuha	Kajuhov park Šoštanj	OŠ KDK Šoštanj in Zavod za kulturo Šoštanj
 odbojka >	sobota, 22.2. ob 19:00	Šoštanj Topolšica – Astec Triglav (5. krog 1. državne odbojarske liga, zelena skupina)	Športna dvorana Šoštanj	Odbojarski klub Šoštanj - Topolšica
 planinstvo >	nedelja, 23.2.	Kislica – Špičasti vrh (1128 m) (izlet)	Odhod iz AP Šoštanj	Planinsko društvo Šoštanj
 košarka >	nedelja, 23.2. ob 18:00	1.SKL za mladince U18, 2. del, 6. krog (Elektra Šoštanj : Mesarija Prunk Sežana)	Športna dvorana Šoštanj	Košarkarski klub Elektra
 rekreacija >	ponedeljek, 24.2. ob 9:00	Sprehod za zdravje	Zbirno mesto pred Občino Šoštanj	Središče za samostojno učenje Šoštanj
 bridge >	ponedeljek, 24.2. ob 18:00	Redni tedenski turnir	Kavarna Šoštanj	Šaleški bridge klub
 predstavitel >	sreda, 26.2. ob 19:00	Galerijski večer, Kajuhovi dediči in predstavitev zbornika Hotenja 23.	Mestna galerija Šoštanj	Zavod za kulturo Šoštanj
 pravljice >	četrtek, 27.2. ob 17:00	Pravljice ure (Melissa J. Suber: Čivkova in Kokina arktična pustolovšina Pripoveduje Andreja Kolenc)	Mestna knjižnica Šoštanj	Mestna knjižnica Šoštanj
 pogovor >	četrtek, 27.2. ob 18:00	Klepet pod Pustim gradom	Muzej usnjarstva na Slovenskem	Muzej usnjarstva na Slovenskem
 karneval >	sobota, 1.3. ob 15:00	61. mednarodni karneval Pust šoštanjski	Trg bratov Mravljakov	Turistično olepševalno društvo Šoštanj
 maškarada >	sobota, 1.3. ob 17:00	Maškarada z ansambli Skorband in Veseli svatje	Športna dvorana Šoštanj	Turistično olepševalno društvo Šoštanj

Bogoslužna oznanila

Svete maše na praznik Svečnice, 2. februarja 2014 (pri vseh svetih mašah bo blagoslov sveč):

Šoštanjska župnijska cerkev ob 7. in 8.30 uri.
Šoštanjska mestna cerkev ob 11.15 in 18. uri.
Zavodnje ob 10. uri. | Bele Vode ob 8.30 uri.
Gaberke ob 10. uri.

Svete maše na praznik sv. Blaža, 3. februarja 2014 (pri mašah bo Blažev blagoslov):

Šoštanjska župnijska cerkev ob 7. uri.
Šoštanjska mestna cerkev ob 18. uri.
Zavodnje ob 8. uri.
Bele Vode ob 8. uri.

Svete maše na 5. nedeljo med letom, 9. februarja 2014:

Šoštanjska župnijska cerkev ob 7. in 8.30 uri.
Šoštanjska mestna cerkev ob 11.15 in 18. uri.
Zavodnje ob 10. uri. | Bele Vode ob 8.30 uri.
Topolšica ob 10. uri.

V petek, 14. februarja 2014 bo na god sv. Valentina sveta maša v Zavodnju ob 10. uri.

Svete maše na 6. nedeljo med letom, 16. februarja 2014:

Šoštanjska župnijska cerkev ob 7., 8.30 in 15. uri (Vera in luč). | Šoštanjska mestna cerkev ob 11.15 in 18. uri. | Zavodnje ob 10. uri. | Bele Vode ob 8.30 uri. | Gaberke ob 10. uri.

Svete maše na 7. nedeljo med letom, 23. februarja 2014:

Šoštanjska župnijska cerkev ob 7. in 8.30 uri (skupni krst).
Šoštanjska mestna cerkev ob 11.15 in 18. uri.
Zavodnje ob 10. uri.
Bele Vode ob 8.30 uri.
Topolšica ob 10. uri.

Svete maše na 8. nedeljo med letom, 2. marca 2014:

Šoštanjska župnijska cerkev ob 7. in 8.30 uri.
Šoštanjska mestna cerkev ob 11.15 in 18. uri.
Zavodnje ob 10. uri.
Bele Vode ob 8.30 uri.
Gaberke ob 10. uri.

Obvestila

Od 24. do 26. februarja bodo duhovne vaje za mlade v Vrbju. Tema duhovnih vaj bo teologija telesa. Prijave zbiramo v župnišču.

Otroški pevski zbori naše dekanije bodo imeli srečanje v nedeljo, 9. februarja v Šoštanju. Srečanje bomo začeli s sveto mašo ob 15h, po maši se bodo zbori predstavili še z nekaj pesmimi, zaključili pa bomo ob prigrizku in pogovoru.

Zaradi rednega izobraževanja katehetov in katehetinj v tednu od 10. do 14. februarja 2014 ne bo verouka.

Foto: splet

Nikodemovi večeri bodo v Velenju potekali v dvorani mladinskega centra, na Efenkovi 61a od 31. januarja do 2. februarja ob 7h zvečer. Gostje bodo:

- v četrtek 30. 1. p. Vili Lovše z naslovom: Dotik Božjega;
- petek 31. 1. Silva in Milan Matos z naslovom: Jutri naših otrok
- sobota 1. 2. p. Rafo Pinosa z naslovom: Pridite in pogledjte – je danes kaj drugače?
- nedelja 2. 2. p. Branko Cestnik z naslovom: Svež veter papeža Frančiška.

Tečaj priprave na zakrament svetega zakona bo potekal v Mihaelovem domu v Šoštanju dve soboti v marcu, 8. in 15., vedno s pričetkom ob 15. uri.

Kulturna dediščina našega kraja

Kulturna dediščina našega kraja je triletni projekt vrtca Šoštanj. Letos poteka že drugo leto. Vanj smo vključeni tudi najmlajši otroci iz enote Biba, ki preko različnih dejavnosti spoznavamo ožje in širše družbeno in kulturno okolje našega kraja.

Foto: arhiv vrtca

Na sprehodih po mestu opazujemo pomembne stavbe in kulturne znamenitosti. Čeprav smo še majhni, že znamo pokazati kje je Pusti grad, reka Paka, vila Mayer, spomenik, železniška postaja, občina in še kaj. Radi prisluhnemo drobcem ljudskega izročila, se naučimo kakšno izštevanko, ter zapojemo in zapešemo ob zvokih ljudske glasbe. Zanimive so nam tudi stare igrače naših dedkov in babic, s katerimi popestrimo igro in tako spoznavamo, s čim in kako so se igrali včasih.

URŠKA HEINDL

Šoštanj - lepi kamen

Ob sprehodih po mestu smo na hribu nad starim mestnim jedrom opazili znamenitost mesta Šoštanj, Pusti grad.

Foto: arhiv vrtca

Le ta je vzbudil v nas veliko zanimanja, zato smo se odločili, da ga raziščemo. Pri raziskovanju Pustega gradu nam je pomagala mamica, po poklicu arhitekta, ga. Mateja Kumer. Otrokom smo s pomočjo lutk predstavile Zgodbo o lepem kamnu, preko katere so naši dvoletniki spoznali, da je Pusti grad zgrajen iz kamnja. Še posebej zabavno pa se je bilo postaviti v vlogo arhitekta. Iz kamnov in gline smo izdelali makete Pustega gradu, ki krasijo našo igralnico.

DIJANA HASANBEGOVIČ

Praznično vzdušje

Za nami so praznični dnevi, ki smo si jih vsakodnevno popestrili. V vseh igralnicah smo si pričarali prijetno vzdušje s pravljicami, pesmicami, gledališkimi igrami in lepimi mislimi. Posebej je bil načrtovan čas druženja s sosednjimi skupinami in doživljanje predprazničnih dni.

Foto: arhiv vrtca

Del ustvarjanja v enoti Brina, smo s svojimi likovnimi izdelki prenesli tudi v prostore banke, knjižnice, zdravstvenega doma Šoštanj in trgovine. Doživeli smo marsikaj lepega, saj so k nam prihajali gostje, ki so poskrbeli za pestrost dogajanja. Glasbeno vzdušje so ustvarjali saksofonist, klarinetist, violinistka in bobnar. Frizerka je predstavila svoj poklic in uredila vse otroke za plesno zabavo, babice so nam brale praznične pravljice in nas s tem popeljale v svet domišljije. Povabili smo tudi aranžerko, ki nam je pomagala pri urejanju prazničnih aranžmajev, za lepšo podobo našega vrtca in domov.

Odzvali smo se povabilu, da na podstrešju vile Mayer ustvarjamo v delavnicah, oblikujemo okraske in z njimi okrasimo novoletno jelko. Druženje nam je polepšal mišek Flop s svojo predstavo, v kateri nas je popeljal skozi praznične dni, kakršni so bili v vili včasih. Otroci in strokovne delavke v teh dneh že z velikim zanimanjem in veseljem raziskujemo kulturno dediščino našega kraja in kmalu vam sporočimo kaj smo odkrili.

TINA JAMNIKAR

Naš kraj

Vnašem vrtcu Šoštanj že drugo leto poteka projekt, preko katerega raziskujemo, spoznavamo in ohranjamo kulturno dediščino našega kraja.

Foto: arhiv vrtca

Projekt poteka z določenimi cilji in namenom, otrokom približati zakladnico kulture, spoznavanje ožjega in širšega družbenega in kulturnega okolja in oblikovanje osnove za dojetje zgodovinskih sprememb; spoznavanje, da se ljudje in okolje, družba in kultura v času spreminjajo.

V enoti Lučka otroci raziskujejo mesto Šoštanj, na sprehodih opazujejo stavbe, si pogledajo kaj se v njih dogaja, spoznavajo različne poklice in običaje. V igralnicah s pomočjo škatel in odpadne embalaže izdelujejo makete in načrte mesta ter se pogovarjajo o tem. Starejši otroci pa kulturno dediščino odkrivajo preko ljudske pripovedke, plesa in petja.

DAMJANA SEČKI

Pa smo dočakali novo leto

Pa smo ga dočakali, novo leto 2014 je tu. Čarobno razigran december je za nami. Od vseh dejavnosti, ko smo krasili igralnice, jelko, ko smo rajali in se veselili so nam ostali prijetni spomini.

Dogodke podoživljamo preko pogovora ob fotografijah in še vedno upamo, da nas bo babica Zima obdarila s snegom. Ker tega še ni »storila«, vsak dan izkoristimo za sprehod po svežem zraku, saj smo pravi pustolovci.

Foto: arhiv vrtca

Otroci starejše skupine vrtca Gaberke radovedno raziskujemo in se igramo v gozdu. Tudi na daljše izlete se odpravimo. Iz tega razloga smo v goste povabili planinca g. Rezmana in g. Koželjnika, oba člana Planinske sekcije Gaberke. Podala sta nam pomembne informacije, da moramo biti pozorni na markacije ob poteh, razkazala sta nam tudi vso opremo, ki jo planinec potrebuje ob težjih vzponih. Ob tej priložnosti se jima zahvaljujemo za obisk. Dogovorjeni smo, da se bomo v bližnji prihodnosti skupaj s starši odpravili na izlet proti nam najbližjemu gradu Forhtenek.

ANITA MIKLAVŽINA

Mladi raziskovalci

V vrtcu enote Urška-Topolšica še vedno čakamo na zimo, ki bi nam prinesla prave zimske radosti. Ker pa te še ni na vidiku smo se podali v raziskovalni svet.

Najmlajši raziskujejo svet igre s kartonastimi škatlami. Nanje rišejo, lepijo nalepke, jih spremenijo v vagone in ostala vozila, vanje zlagajo različne materiale, nalagajo eno v drugo,... Vzgojiteljice jih tudi spremenijo v čarobne škatle, kjer se skrivajo različni predmeti-vezani na pravljico, lutke...itd.

Večji otroci pa so se v okviru projekta »kulturna dediščina našega kraja« podali v raziskovanje Topolšice, si ogledali njene znamenitosti

Foto: arhiv vrtca

skupaj z ga. Majdo Menih, ki jim je na razumljiv način predstavila nekoč delujoče mline. Z otroci v okviru tega projekta prepevamo stare ljudske pesmi, nanje plešemo, rišemo in oblikujemo pomembne stavbe (ki jih imamo v Topolšici) in se v raziskovalnem duhu tudi zabavamo. Vsekakor pa se veselimo dne, ko nas bo obiskal g. župan Darko Menih in predstavil življenje iz njegovega otroštva v Topolšici.

MATEJA GRABNER

Bilo je nekoč...

To temo obravnavamo v drugem razredu, zato sva se učiteljici odločili, da pripraviva skupno uro. Pri načrtovanju izvedbe se je utrnila ideja: uvodna motivacija naj bo igra vlog. Ena naj bo gospodinja iz začetka 20. stoletja, druga iz današnjih časov. Tako sva se tudi oblekli in pripravili ustrezne rekvizite.

Foto: arhiv šole

Iz pogovora, ki sva ga odigrali, so učenci spoznali delovni dan obeh žensk, iskali podobnosti, predvsem pa razlike, bili so pozorni na govor in izbrane besede. Otroci so tudi primerjali predmete, ki so jih gospodinjine uporabljale nekoč in jih uporabljajo danes, manjkal ni niti kruh iz krušne peči.

Učenci so učni uri sledili z zanimanjem in so dosegli vse zastavljene cilje. Kljub polnemu razredu (44 učencev) težav z disciplino ni bilo.

Učiteljici pa sva bili tudi zelo zadovoljni.. Hvala vsem kolegicam, ki ste tej uri dodale svoj prispevek (kruh, kostume, predmete, fotografiranje), predvsem pa za spodbudne besede in podporo.

To je še en dokaz, da na Osnovni šoli Karla Destovnika-Kajuha Šoštanj znamo in zmremo uspešno timsko delati.

PETRA TERŽAN, PROF.
LILIJANA OGRAJENŠEK, PROF.

Mestna knjižnica Šoštanj, program prireditev februar 2014

URE PRAVLJIC

četrtek ob 17.00 do 17.45 v Mestni knjižnici Šoštanj
za otroke od 3. leta dalje

6. 2. 2014

Gareth Edwards: Drobna ptica
Pripoveduje Marjetka Blatnik.

13. 2. 2014

Lynne Garner: Kuža je bil!
Pripoveduje Marjetka Blatnik.

20. 2. 2014

Peter Nickl: Zgodba o dobrem volku
Pripoveduje Andreja Kolenc.

27. 2. 2014

Melissa J. Suber: Čivkova in Kokina arktična pustolovina
Pripoveduje Andreja Kolenc.

ponedeljek, 3. februarja 2014 ob 19.00 uri

Predstavitve romana *Zahod jame* Petra Rezmana

Foto: arhiv

Roman *Zahod jame* je žirija Delove nagrade "kresnik" uvrstila med pet najboljših slovenskih romanov izdanih v letu 2012. Avtor, domačin Peter Rezman, že z naslovom *Zahod jame* razkrije vsebino. O rudarski zgodbi, ki niha med podzemljem in površjem, temo in svetlobo, ljubeznijo in smrtjo, se bo pogovarjala Milojka Komprej.

Z video projekcijo in fotografijami Aleksandra Kavčnika bo predstavitev opremil Jani Napotnik, ki bo tudi predpremierno predstavil kratek film z naslovom *Nad zahodom jame*, ki ga je navdihnil roman *Zahod jame*.

ponedeljek, 17. februarja 2014 ob 18.00 uri

predavanje, *Avtohtone slovenske sorte in izmenjava semen*

"Kdor je odvisen od semen je tudi od hrane"

Čas v katerem živimo nas je privedel to točke, ko se zopet vračamo nazaj k naravi torej k samooskrbi s sadjem in zelenjavo. Na predavanju se bomo spoznali z avtohtonimi in tradicionalnimi sortami zelenjave, ter tudi že pozabljenih sort. Dotaknili se bomo tudi avtohtonih sort jabolk in hrušk. Predava Jernej Mazej, mladi strokovnjak iz področja hortikulture.

V sodelovanju z društvom za izobraževanje za samooskrbo s sadjem in zelenjavo Učni sadovnjak in društvom Šola zdravja, skupina Šoštanj.

sreda, 19. 2. 2014, ob 19.00 uri

otvoritev razstave, *Kajuh, moj pesnik*

Razstava prikazuje življenjsko pot šoštanjskega rojaka, pesnika in narodnega heroja Karla Destovnika Kajuha in je posvečena 70-letnici njegove smrti. Ob otvoritvi si bomo ogledali že pozabljeno filmsko in televizijsko gradivo iz obdobja 1964 – 1975, literati Šaleškega literarnega društva Hotenja pa bodo prebirali Kajuhovo poezijo.

Vrt v podeželskem okolju

Vtorek, 7. januarja je šoštanjska knjižnica v okviru projekta **Z znanjem na(d) vas: vseživljenjsko učenje za vsakogar, gostila strokovnjakinjo za vrtove Alenko Gorza.**

Tema predavanja je bila vrt v podeželskem okolju, kar se je pokazalo za izredno zanimivo in aktualno temo, četudi beležimo še koledarsko zimo. Obiskovalci večera so v uro in pol trajajočem predavanju spoznali sodobne trende v oblikovanju vrtov, s poudarkom na pri nas znanem »gartelc«, v Angliji mu pravijo kitchen garden. Gre za manjši vrt v neposredni bližini hiše kjer vzgajamo vse najnujnejše za kuho in tudi okrasitev doma. Srečni so tisti, ki si danes lahko privoščijo »pravi« okrasni in zelenjavni vrt ter zraven pridelajo še gajbico sadja, razmišlja predavateljica. »Razmerja med posameznimi deli vrta so se tekom časa spreminjala. Zelenjavnemu in sadnemu vrtu je bilo včasih namenjeno veliko več prostora in pozornosti kot okrasnemu, ki pa je v zadnjih desetletjih, z dvigom našega standarda, vedno bolj pridobival na pomembnosti. Ekonomska kriza in ozaveščenost ljudi pa ponovno obračata kolo vrta, vendar tako, da se navezuje na vsa pretekla znanja, uporabljata vse sodobne ugotovitve in upoštevata smernice vrtnega oblikovanja. »Slovenci imamo prevelike in preveč urejene vrtove,« polaga na znanje strokovnjakinja in priporoča več sproščenosti z obvezno postavitvijo klopce na vrtu.

Foto: arhiv

S projektom **Z znanjem na(d) vas** želi Knjižnica Velenje in s svojima partnerjema Ljudsko univerzo Velenje ter Društvom podeželskih žena Šaleška dolina, (s finančno pomočjo Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje) vključiti vse občane, še posebej pa prebivalce podeželja k pridobivanju novih znanj in spretnosti za poklici in osebni razvoj. Trenutno je projekt na polovici izvedbe, do konca (31. maj 2014) bodo zaključili nekatera izobraževanja, kot so jezikovni in računalniški tečaji, študijski krožki, ustvarjalne delavnice in gostili še nekaj zanimivih predavateljev.

BRINA ZABUKOVNIK JERIČ

Valovanja v galeriji Šoštanj

VMestni galeriji Šoštanj je na ogled nova razstava, katere odprtje je bilo v četrtek, 16. januarja 2014. Tokrat razstavlja akademska slikarka, magistrica umestnosti, Milena Gregorčič, ki živi in dela v Ljubljani.

Foto: Amadeja Komprej

Poleg obsežnega dela v okviru redne zaposlitve je v sodobni likovni umetnosti poznana kot slikarka, grafičarka in oblikovalka, kar potrjujejo številne razstave. Svoja dela je predstavila že na 60 samostojnih in na preko 300 skupinskih razstavah, doma in v tujini. V svoji karieri je prejela mnogo nagrad in priznanj, med njimi tudi Plaketo Mesta Ljubljana za oblikovanje celostne podobe ob 60-letnici železničarske stavke, priznanje za grafiko na mednarodnem natečaju za znamko v Tokiu in nagrado na natečaju Pošte Slovenije za oblikovanje poštnih znamk na temo Umetnost. Likovno oceno njenega ustvarjanja je podala umetnostna zgodovinarica in likovna kritičarka Anamarija Stibilj Šajn, ki je med drugim povedala, da je Milena Gregorčič umetnica, ki ustvarja bogat, zanimiv in prepričljiv likovni opus. Pripovedni del njenega slikarskega delovanja, povezanega v cikel z naslovom »Valovanja« nas postavi v neskončne panoramske prostore, v katerih se stikata nebo in zemlja. Otvoritev je povezovala Milojka B. Komprej, razstavo pa je uradno odprl direktor Zavoda za kulturo Šoštanj, Kajetan Čop. Za glasbeno popestritev večera sta poskrbela duet D&D oziroma Doris in Din, mlada glasbenika na kitarah, pod mentorstvom Monike Krajnc Stih iz Glasbene šole Fran Korun Koželjski Velenje. Večer se je razvil v prijetno druženje z umetnico, njenimi prijatelji in občudovalci umetniških del. Razstava bo na ogled do 5. februarja.

AMADEJA KOMPREJ

Licitacija umetniških del za dober namen

Vprostorih Vile Mayer bo 12. februarja 2014 ob 18.00 potekala licitacija umetniških del ustvarjalke Urške Delopst. Na licitaciji bo dvanajst slik z motiviko cerkva šoštanske župnije, zbrani denar bo namenjen nakupu oblačil za paciente Bolnišnice Topolšica. Urška Delopst je z enako motiviko izdala koledar za leto 2014, ki bo v prodaji še do sredine februarja. Na licitaciji bo tudi krajši glasbeni program, ki mu bo sledilo prijetno druženje.

Nekaj smo v prejšnji številki o tem že pisali, a velja poudariti, da je hvaljevredno, da se posameznik odloči za tak projekt. Ne samo ustvarjalni, tudi ves organizacijski del je v rokah Urške Delopst, ki prihaja iz našega okolja. Po študiju arhitekture v Ljubljani je niso odnesle priložnosti, ki jih nudi njen poklic, temveč se je vrnila domov in začela delati samostojno. Za mladega človeka je to velik korak, ki ga je očitno pogumno naredila.

Ker je slikala že v osnovni šoli in zato v 6. razredu prejela tudi prvo mesto na natečaju Likovni svet otrok, je svojo umetniško nadarjenost razvijala vzporedno ob šolanju. Idejo in same slike dvanajstih cerkva je ustvarjala eno leto, skupaj z idejo, da naredi nekaj dobrega za ljudi v svojem okolju. Slike so narejene v slikarski tehniki akvarel, z motivi, ki se prilagajajo letnim časom. Cerkve so prikazane dokaj realistično a s potezo, preko katere je Urška Delopst že prepoznana. Za nastajanje tega projekta je vedel samo njen partner Jernej Britovšek, ki je zaslužen za pomoč pri sami ideji in spodbudo ob delu. Želja je bila, da ostane projekt v tajnosti konca; presenečenje in veselje, ki ga je prinesel marsikomu, solzo v očeh človeka ob spominu na domači kraj je bil tisti glavni razlog, zaradi katerega je koledar pravzaprav nastal.

Urška Delopst ima tudi sicer več ali manj že zastavljene cilje - tako v svojem poklicu, kot v umetniškem ustvarjanju, kar jo bo nedvomno vodilo na njeni poti. Novi projekti že zorijo, a naj za zdaj ostanejo kar v njeni skicirki, saj bodo na plan prišli ob svojem času.

Foto: arhiv

V umetniški in poslovni potezi je Urška Delopst dokazala, da je sposobna izvesti nekaj manj običajnega in umetnost približati okolju preko dobrodelnosti. Vanjo je vključila Škofijsko Karitas Celje, preko katere se bo izvedla kupnina licitiranih del. Za dodatne informacije lahko Urško pokličete na telefon 040 313 360, slike bodo kakšen dan prej že na ogled v prostorih Vile Mayer. Poleg zbranega denarja od slik bo del zneska od prodanih koledarjev za dobrodelne namene prispevala tudi Kmetijska zadruga Šaleška dolina.

Na licitacijo ste povabljeni vsi, naj vas ne odvrne od vaše dobrodelnosti predsodek, da licitacij niste vajeni. Pridite, četudi ne boste licitali, podprite dobro idejo in dobro delo.

MILOJKA B. KOMPREJ

Slovo s citrami

Zaključek prazničnih dni minulega leta je bil v Gorenju zaokrožen s prazničnim koncertom Slovenskega citrarskega kvarteta, ki je bil v prostorih kulturnega doma 28.12.2013.

Tamkajšnje kulturno društvo je v goste povabilo Kvartet citrarjev, ki se je predstavil s svojim bogatim repertoarjem. Sceno v kulturnem domu sta pripravila zakonca Napotnik, ki vedno najdeta posluh za kraj. Drago Tamše, predsednik kulturnega društva Gorenje, je ob koncu leta nagovoril sokrajane v želji, da bi tvorno sodelovali tudi v novem letu, kljub temu, da mu poteče mandat in se vsem zahvalil za skupno delo.

Slovenski citrarski kvartet se je predstavil z bogatim repertoarjem božično adventnih napevov in citrarskega kolaža, spleta različnih glasbenih zvrsti. Kvartet deluje že od leta 2000. V njem igrajo štirje

Foto: arhiv društva

učitelji citer Peter Napret, Anita Veršec, Irena Zdolšek in Tomaž Plahutnik. Nastopajo tako doma kot na tujem, Nemčiji, Avstriji, Belgiji... do sedaj imajo že tri zgoščenke. Na zadnji, ki je izšla pri založbi Ognjišče, so božični napevi.

MILOJKA B. KOMPREJ

»Adlični« so!

Božično novoletni koncert Pihalnega orkestra Zarja Šoštanj z gosti, ki je bil v nedeljo 22. decembra 2013, je pričakovano dvignil poslušalce na noge in poskrbel za odlično praznično vzdušje. Kot gost je sodeloval Ansambel Saša Avsenika, vsi skupaj pa so številnim zbranim pričarali lep nedeljski popoldan.

Foto: Marjan Tekauc

V klasičnem delu so igrali dela znanega ruskega skladatelja Šoštakoviča in skladbe iz lanskega tekmovalnega programa. Kot solista sta nastopila Grega Plamberger in Gašper Obšteter. Proti koncu nastopa so prešli v žanrsko lažji, bolj zabaven del, v katerem so se predstavile Sestre na znano melodijo Lahko ti podarim samo ljubezen. Ni odveč povedati, da so sestav Sester tvorili kar godbeniki in tako spet dokazali, da njihova ustvarjalnost nima meja. Poslušalci so med drugimi prepoznali tudi skladbe legendarnega Privška, koncert pa je bil zaokrožen z božičnimi melodijami. Moderatorica programa Bernarda Žarn jim je čestitala za »adličnost«.

Foto: Marjan Tekauc

Miran Šumečnik, dolgoletni strokovni vodja orkestra je bil vidno zadovoljen z nastopom »svojih« godbenikov, saj je bilo zanje leto 2013 spet »zlato«. Tudi v letošnjem letu jih čakajo tekmovanja in številni nastopi, zato si Šumečnik želi predvsem zdravja in ustvarjalnih moči.

MILOJKA B. KOMPREJ

»Skrivnostno dekle« je najboljša polka leta 2013

»Skrivnostno dekle« v izvedbi ansambla Tapravi Faloti, je postala najboljša polka leta 2013. Na festivalu, ki se je odvijal 10. januarja v Begunjah na Gorenjskem, so gledalci izbrali najboljši valček in najboljšo polko. Najboljši valček je postala skladba Na lepih prtičkih, v izvedbi ansambla Nemir, priznanje za najboljšo polko pa je romalo v Šoštanj.

Tapravi Faloti so prejšnji mesec praznovali 15. obletnico delovanja. V ta namen so pripravili tudi prijeten koncert s svojimi glasbenimi prijatelji.

Pravijo, da se občutkov ob zmagi na tako odmevnem festivalu ne da opisati. »Stati na zmagovalnem odru z nagradami v roki se zdi, kot bi vse bile samo sanje, iz katerih se nočemo zbuditi. Za nas je to velika nagrada za ves petnajstletni trud, ki ga vlagamo v glasbo. Predvsem pa smo veseli, da je zmaga odšla v Šoštanj.« Še posebej so ponosni, da so tudi sami avtorji zmagovite polke, zato je zmaga še slajša. Avtorica besedila je pevka Mateja Grabner, melodijo sta skupaj spisala Mateja in njen soprog Bojan, pri aranžmaju pa so sodelovali vsi Tapravi Faloti. »V skladbo smo vložili vse svoje upe, jo s srcem in veseljem zapeli in tako z njo prišli do zmage«, pravijo. In kakšno je Skrivnostno dekle? »Takšno, kot je naša Mateja«, pravi moški del zasedbe (smeh). »Predvsem je tako, kot jo opevamo, mora pa imeti tudi dobro srce.«

Kaj pa pravijo na najboljši valček ansambla Nemir? »Ansambel Nemir ima lep valček z lepo vsebino in melodijo. Že od nekdaj veljajo za nepremagljive, saj smo z njimi kar dvakrat pristali na 2. mestu Ptujkega festivala. Veseli smo bili, da tokrat niso bili naša konkurenca. So prijetni, delavni fantje in jim to iz srca privoščimo. Verjetno so tudi za nas napisali kakšno željo na svoje »Prtičke«.

Foto: arhiv

Kako pa je z zavistjo med muzikanti, ansambli? »Vsak se trudi po svojih najboljših močeh in vlaga veliko truda v svoje delo. Mi spoštujemo vso konkurenco, jo podpiramo in ravno zato imamo ogromno glasbenih prijateljev. Zavedamo se, da je pri tem delu pomembno ostati na realnih tleh in se še naprej truditi«, so povedali na koncu.

MELITA JELEN

Koncert s Stilom...

Bo zagotovo s stilom. Kdor še ne pozna mladih, ustvarjalnih in vedno nasmejanih fantov Matica, Denisa, Sandija in Gašperja, jih ima priložnost spoznati oziroma slišati v živo 23.februarja.

Foto: Peter Marinšek

Fantje so se odločili, da bodo nedeljo preživel v dobri družbi in ob dobri glasbi, zato vas vabijo na njihov koncert, ki bo v športni dvorani osnovne šole Šoštanj, s pričetkom ob 17. Uri. Napovedovalec koncerta bo Konrad Pižorn – Kondi, poleg ansambla Stil pa vas bodo zabavali še Gadi, ansambel Vikend, Smeh, Poskočni muzikanti, Mladi upi, Mladi godci in Klemen Rošer. Začetek ansambla Stil sega v leto 2009 in v teh letih so se udeležili kar nekaj koncertov in tekmovanj, na katerih tudi prejemajo nagrade. Med njimi naj izpostavim festival Števerjan 2012, na katerem so prejeli nagrado za najboljše debitante, nazadnje pa smo jih lahko poslušali na 19. festivalu Slovenska polka in valček. Na dan koncerta bodo predstavili še svoj prvi CD, ki ga boste lahko na koncertu tudi kupili. Dobra volja, odlična glasba in pozitivno vzdušje so zagotovljeni. Fantje že imajo stil, bi ga imeli tudi vi?

AMADEJA KOMPREJ

Prodajna mesta vstopnic: Picerija Kajuh Šoštanj, Osmica Šoštanj, Osmica Velenje, Kino bar (Osmica), picerija Velun, Picerija Orange (SuperNova Velenje), Kavarna Nova, Bar Cigler (Ravne pri Šoštanju)

Cena vstopnice v predprodaji: 10€
na dan koncerta: 12 €

Razstava v Zimзелenu

Vzimзелenu je bila v torek 21. januarja otvoritev razstave, domačega slikarja Oskarja Sovinca.

Razstavo si lahko še ogledate v prostorih tamkajšnjega Centra.

Foto: arhiv

Foto: arhiv

Vtej številki pišemo tudi o športnih uspehih Kiliana Čopa... simpatičen fant pa ima še drugo zanimivo sposobnost. V predstavi Trije prašički Lutkovnega gledališča Velenje, ki je imela premiero lani decembra, smo lahko videli njegove lutke. Sam jih je oblikoval, najprej v glavi, nato je izrisal kroje, jih sešil...vsekakor s ni bati, da bi kdaj v življenju ne vedel kam in kako. Če ne na vrh, pa v čudoviti svet umetnosti, ki mu je kot kaže tudi položen v zibelko.

MILOJKA B. KOMPREJ

Nekaj boste morali storiti

»Nekaj boste morali storiti, sicer boste pregoreli!« se je doktor sočutno poglobil v Urškine oči. Ni mu še bila čisto všeč, a iz bolnišnice jo bodo vseeno poslali. Prosila je, da bi šla že danes, dobro se počuti in izvidi so v mejah normale.

Urška je vzdihnila in sled obupa je dahnila iz njenega rahlega glasu: »Ne vem, kaj naj. V dom je ne moremo dati, me bo žlahta požrla...saj mogoče bo bolje.« Bala se je, da se je slišalo kot »mogoče ne bo dolgo«... Krvni izvidi njene tašče so govorili, da lahko ženska živi še leta, kljub dobrim osim križem, ki so njen hrbet ukrivili v grbo. Srce, tlak, kri, voda, vse je dobro. Celó zelo dobro za tako starost, ko bi le glava bila kot nekoč. Pravega zdravlila ni, so rekli zdravniki. Demenca, Alzheimer, pa nekaj latinskega, kar je Urška po zdravnikovi obrazložitvi razumela kot »starostna zlehtnoba.«

Tisto jutro se je Urški nenadoma začelo vrteti v glavi, mrzel pot ji je polzel po hrbtu in obrazu, začela je trzati in potem jo je zagrnila tema. Kolaps, so rekli na urgenci. Odpoved, odklop, šok.... pregorelost, izčrpanost zaradi fizične obremenitve in živcev... nujno spremeniti način življenja!

Zdravnik je stisnil njeno, nato pa še moževo roko. Trdo stisnil, kot bi hotel reči: »Razumem vas, ampak če je ne boste dali v dom, bo vse tako kot prej...«

Zapustila sta bolnišnico in mož je zapeljal na magistralo molče, le tu pa tam je stransko poškilil na ženo, še vedno preveč blede in zatopljeno v tišino.

Ko sta zapeljala na dovoz h kmetiji, je težko vzdihnil: »Zjutraj je spet vse posrala, z drekom mazala po zidu in čvekala, da briše ploščice... potem je vreščala kot sraka, ko sem jo vlekel v kopalnico. Da bi človek znorel. A veš, da zdaj pa včasih potihem že prav prosim Boga, da bi jo vzel in nas vse skupaj odrešil!«

»Jože, to je greh! Tvoja mati je!« se je zdrznila Urška.

»Greh, greh...kaj vse je greh.. kam bo to pripeljalo, ti boš zbolela... živci te napadajo. Kaj naj si pomagam, če ti prideš ob moč, a takrat bi pa mati lahko šla v dom? Urška, jaz bi jo kar dal, pa naj žlahta reče, kar hoče... bodo že utihnili. Enkrat! Če prej ne, ko bodo sami enkrat na istem!«

Urška je odločno odprla vrata in izstopila, potem pa se ji za svet spet zamajal in morala se je nasloniti na avto, za sekundo, dve, da je omotica prešla. »Jaz ne morem, Jože. Saj prej ni bila slaba tašča, sva se pa ja kar dobro razumeli. In nimam srca, da bi jo odtrgala od doma. A še veš, ko smo se kdaj pogovarjali o tem...kar tako, o drugih. Pa je vedno rekla, da ona na starost že ne bi šla v dom, da se je tukaj rodila in bi rada tu umrla. Še rajnemu izpolnijo zadnjo željo, če hoče biti zažgan ali ne, mi bi pa mami to naredili? Potem pa še vaščani, me bodo ja linčali. A je kdo iz našega vrha že dal starše v dom? Nihče, Jože, nihče.«

»Saj vem, ampak nikjer ni tako kot pri nas. Kaj pa vaščani vejo, kako živimo. Ona vsakemu tvezi svoje lajne in lahko si misliš, kaj govorijo o naju tisti, ki ji verjamejo.«

Na skrajnem voglu dvorišča je stal parkiran majhen clió. »No, saj imamo obisk«, je Jože stisnil skozi trde ustnice. »Ta coprnica je zdaj pa že vsak dan tukaj!«

Na kuhinjskem divanu je sedela tašča, v roki držala banano, nekaj olupkov pa je že ležalo na krožniku. Soseba Katarina je ponosno usločila roki v izdatno zaobljen pas, se razkoračila pred Jožetom in Urško, ki sta osupla obstala. »Sem slišala, da si bila v bolnici, pa Jožeta sem videla, da se je odpeljal, pa sem si rekla, da grem vašo mamo na futrat. Ane, mama Nežka,« se je nagnila čisto k njenemu ušesu, čeprav je še prav dobro slišala, »Ane, kako ste bili lačni! Sreča, da vem, kje skrivajo ključ, da sem lahko prišla do vas!«

»O Marija, pa kako lačna. Od sobote nisem dobila drugega kot čaj. Čaj je pa voda, pocukrana voda!« Njene kalne oči, čez katere je počasi

Foto: splet

lezla mrena, so se odločno ustavile na Urški in pogleda ni umaknila niti potem, ko je Urška ogorčeno dahnila: »Gospa Katarina, saj ji menda ne verjamete?«

Katarina je obregnila: »Ne bi verjela, ampak pojedla je kilo banan. Če ne več!« Obrnila se je na petah in smuknila v lopo.

»Gospa Katarina, mama je dobila zajtrk, tele banane bo pa najbrž izbruhal, ker jih je pol preveč za njen želodec!« se je Jože zadril za njo. »Hvala za pomoč, ampak tudi brez žene znam mami skuhati mleko in namazati kruh!«

»Že mogoče, ampak stari ljudje rabijo tudi vitamine! Saj sem brala, da v bananah je kalij in brez kalija se posledice na možganih kar hitro pokažejo! Pa srečno!« Ko je bila že na dvorišču, je svoj okrogel obraz pritisnila ob šipo kuhinjskega okna in zarežala: »No, da je lačna, še ni najhujše. To, da ste jo okoli pasu privezali na posteljo, to je pa za v cajtenge!« S trdim korakom je stopala proti avtu.

Nežka je prazno gledala v vrata in z jezikom čistila ostanke zadnje banane z zob. Ko je Urška odlagala torbico in jakno, je z divana priletel za njen hrbet kup bananinih olupkov. »Mrha, pomije si mi hotela dati za frustik, a misliš, da sem butasta!«

Urška je sklenila roki in poskušala pomiriti razburjeno taščo, ki je z nogama bobnala po tleh in srdito pljuvala: »Boh te bo štrafal, boh te bo štrafal!«

»Pa saj me sploh ni bilo doma, Jože vam je napravil zajtrk, mama, jaz sem bila v bolnici! Eno uro ste bili sami, saj veste, da vama je moral dati trak čez pas, če pa kar uhajate od doma...!« Urški so se že ulile solze obupa.

»Na! Zdaj moram pa na stranišče!« se je Nežka dvignila z ležišča

in oprijemaje se zidu lezla proti kopalnici. Preden je prišla do vrat, je obstala, razkrepila nogi in po kuhinji se je razširil smrad.

»Oh, mama, zakaj pa ne pustite, da bi vam dali plenice, saj vidite, da ste vedno bolj počasni in kar naprej se vam to dogaja. Pa bi vam samo plenico zamenjala in vas umila, pa bi bili čedni.«

»Čedni, čedni. Umij me, pa bom čedna!« je obregnila, ko je Urška stopila v sobo po sveže perilo. Jože je na drini že užigal motorko, pa ni slišala, da se je medtem z mopedom pripeljal poštar, ki je zaprepadeno stal pri kuhinjskih vratih in bolščal v ženko, ki je stala pred njim s trenerko pod koleni in polnimi spodnjicami, od katerih je tekla rjava brozga.

»Takole me pustijo!« je Nežka nemočno zrla v mladeniča, ki ni vedel, kam bi se dal. »Tamlada gre na sprehod, Jože ima pa delo in potem me takole pustijo!«

Poštar je na pult odložil kup reklam in kartico z morja, pozdrav Jožetove sestre, ki je že ves mesec nekje v prikolici v Makarski... »Toplo, toplo pozdravljam predvsem mamo«, je brala Urška, ko je fant speljal z dvorišča. »Pozdravljaš jo,« je obšlo Urško, »obiskat jo prideš pa za tavečje praznike..da bi jo za kak dan vzela k sebi, to ti pa v tridesetih letih ni prišlo na pamet.« Gorko je pogoltnila, ko je brala naprej. »Upam, da lepo ravnata z njo in da ste vsi zdravi!«

»Lepo ravna v njo, ampak nismo vsi zdravi!« je vrelo po njeni glavi. Ko je bila Jožetova sestra nazadnje na obisku, je Urška ujela, kako je zasliševala svojo mamo: »Pa vas vzameta zraven, ko kam gresta?«

»Kje pa, doma sem tako kot raufank na strehi!« se je zarežala Nežka.

»Saj ne greva nikamor!« se je oglasila Urška. »Nikamor drugam kot v nedeljo k maši, čez teden je pa tako dovolj dela, pa ja veš, da Maja in Jan študirata, Blaž je pa v Nemčiji in sva sama za vse.«

»Lej lej, kaj pa nama prisluškuješ!« se je skušala pošaliti svakinja, ampak v njenem narejenem smehu je Urška začutila bodečo ost.

O takih stvareh je razmišljala, ko je umivala taščo, ki si je medtem z glasom, ki ga ne bi pripisal temu drobnemu zgrbanemu telesu, prepevala Marijino pesem. Saj sta jo nekajkrat še leto nazaj vzela s sabo k maši, ampak tašča je pela in molila kar po svoje in na cerkvenem dvorišču je nakladala, kako se mudi domov, ker že dva dni ni jedla. Tako prepričljivo je znala povedati, da je Urška včasih pomislila, da bi mogoče tudi ona verjela, če ne bi poznala resnice. Tisti, ki so slišali, niso komentirali, a Urška je v očeh prebrala, kaj nekateri mislijo. V obtožujočih očeh.

Tisti večer je prišel na obisk predstavnik Rdečega križa. Proti koncu leta enkrat obhodi vas in pokramlja s starimi in onemoglimi, starčkov je v vasi kar precej. Domača hrana in dober zrak, pa ljudje vedno dlje živijo, je rekel. »Pa bi bilo za nekatere bolje, da bi jih Matilda vzela, v takih razmerah živijo!« je potem pravil v vaški gostilni. »Graharjeva Nežka je rekla, da jo tamlada za lase vlačijo, če ji uide v hlače. Še več kaj bi se bila zmenila, pa se je hitro vrnila iz kleti, ko je šla po pijačo. Baba ima slabo vest in naju ni upala pustiti sama!« Možje so nejeverno zmajevali z glavami in novica je tisti večer prišla v vsako hišo, iz katere je šel po večerji kdo na Špricer v gostilno...

»Urška, jaz sem dal vlogo v dom!« je Jože odločno stopil pred ženo, ki je mater po kosilu spravila v posteljo in hitela spirat ponečedene spodnjice v aluminijastem vedru. »Tam bo pa nosila plenice, če jih bo pa vlekla dol, jo bodo pač za roke na posteljo privezali.« Mirno je čakal na njen odziv, trdno odločen, da bo vztrajal, če bo le na voljo prosta postelja. Socialna delavka je obljubila, seveda pridejo pa še prej na obisk. Ko je preletela izvide, je sočutno pogledala Jožeta in rekla: »Starosti se včasih res ni veseliti! Si predstavljam, kaj prestajate vsi skupaj...« Vsaj ena, ki je vedela, kaj pomenijo diagnoze.

»Ne vem, kaj pa, če čez pol leta umre, jaz se bom pa potem celo življenje žrla. Sva le podedovala kmetijo in morala bi skrbeti za tvojo mamo in ... mogoče pa ne bo vedno tako.«

»Vedno bo tako, Urška, pa še huje! Kaj pa če umre čez deset let? In enkrat ti je že počilo, tvoji živci so napeti kot struna. Tako bo, kot sem rekel, v dom bo šla. Saj jo bova obiskovala, pa ja ni več kot 14 kilometrov stran.«

Ko sta ji povedala, se je metala po tleh in vpila, potem pa, kot da bi se

utrgal film, začela govoriti o tem, kako je včasih pomagala Mihelakovim krompir pobirat. Pa spet megla in potem je hotela jesti, čeprav je od malice minilo šele četrte ure. Dala sta ji, pa spet driska in vpitje in obtožbe...

Tisti dan, ko sta jo peljala, je imela meglo v spominu, ni govorila, ni spraševala, z očmi je lovila smreke, ki so letele mimo avtomobila in se čudila, kam se jim mudi.

Direktorica je osebno prišla v njeno sobo, stisnila roki Jožetu in Urški in prijazno ogovorila Nežko: »Gospa, pri nas vam bo tudi lepo in obiske boste imeli, saj imate še hčerko, pa vnuke, pa vaščani bodo prišli, mar ne?«

Nežka je kimala in očitno je bilo, da ji ni jasno, kaj se dogaja. Poslovili so se, Jože in Urška pa sta domov grede zavila v vaško gostilno, kjer skupaj nista bila že več let. Jože je tu pa tam popil kak kozarec s sovaščani, njej pa se je vedno zdelo, da nima časa. »Mama je sama, kar ti pojdi,« je bil odgovor vedno enak... tokrat se je strinjala in sedla sta za mizo, naročila kavo zanj, pivo zanj in se zagledala drug drugemu v oči. »Oh, saj ne vem, kaj bom zdaj cele dneve, mi bo še dolgčas postalo, ko sem bila navajena kar okoli nje hoditi!« je smeje razmišljala Urška. Jože se je pogladil po pleši: »Dela imaš več kot dovolj, bova pa kdaj kam šla, saj že več let nisva bila na kakem izletu!«

»A sta jo spravila v dom,« je bolj potrdila kot vprašala gostilničarka. »Pa ja, saj sta prav naredila, tam ji bo bolje. Bo imela red pa oprano posteljo, ti boš pa tudi bolj fraj...«

Urško je zbudilo tisto »red pa oprano posteljo«, pa je molčala. Strme-la je skozi od mušjih drekcev pikasto steklo in srebala kavo... mislila je na taščo, kako bo reagirala, ko se bo zavedla, da so jo preselili. Prej ni razumela, Urška jo dobro pozna, ni vedela, kaj se dogaja. Zabrnjel je mobilnik v njeni torbici. Svakinja. »Zdravo, Sonja!« Urški je pognalo vso kri v obraz. Samo poslušala je in molčala. Potem je le spravila iz sebe: »Pa saj nisi nikoli omenila, da bi jo vzela k sebi, niti za en dan ne...«

Peljala sta se proti hiši in Urška je jokala: »Sonja je rekla, da bi jo bila ona vzela k sebi, če bi vedela, kaj nameravam storiti. Da je to svinjarija in sramota, požrla sva kmetijo, da se na kmetih tako ne dela s starši...«

Jože je ustavil pred kozolcem, jo stresel za ramena in trdo pogledal v njene rdeče oči: »Urša, zdaj pa nehaj. Mat je tam in tam bo ostala. Domovi so polni starih ljudi, tam jim nič ne manjka, Sonji bom pa že povedal svoje, ko bom prave volje. Zabij si v glavo, da karkoli že kdo misli in reče, ti imaš mirno vest. In vsakomur lahko pogledaš v oči. Vsem tem hudičem bova dokazala, da matere ne sovraživa, zaradi mene lahko vsak dan greva k njej, če boš potem bolj mirna. Lahko greš tudi po tablete za živce, ampak domov je več ne bova jemala...«

»Ampak ko bo umrla, ne morem si misliti, kako se bom počutila takrat, Jože, greva rajši ponjo!«

»Ne, ne greva. Vzela jo bova na počitnice domov za kak teden, več pa ne. Če bo sploh vedela, kje je bila doma. Urša, od danes naprej bova živela drugače, o tem razmišljaj, mati je svoje doživela, midva sva pa še mlada, petdeset let sva stara... midva sva na vrsti za življenje!«

Poštar je pribučal na dvorišče, pomolel Urški časopis in kup reklam. Pomenljivo je nagnil glavo: »Bojda sta jo dala v dom...prav sta naredila, saj ji bo bolje tam..pa srečno!« Odbrzal je proti sosednji kmetiji, Urška pa je od besa stisnila pesti in zaklela.

Na Miklavževo jutro je na drobno naletaval sneg...prvi sneg. Urška se je zbudila pred možem, ki je enakomerno dihal pod odejo, po kateri so bili narisani majhni Miklavži z visokimi belimi kapami s križci in orokavičenimi rokami, v katerih so držali rdeče pakete z zlatimi mašnicami. Rada je imela malenkosti, ki so praznike naredile bolj praznične...namizne prte, posteljnino, zavese z motivi, ki so spominjali na praznični čas... to posteljnino bo imela do Božiča, takrat bo posteljo preoblekla v male Jezuščke v jasicah in bele ovčke okrog. Pomela je otekle oči...sredi noči se je zbudila in ihtela v vzglavnik, previdno in zadržujoč hlipanje, da se Jože ne bi prebudil... Miklavževa noč je v njej živo zbudila spomin na taščo, ki ji je tisto leto, ko se je Urška priženila k njim, za Miklavža nastavila debele nogavice, rokavice in kapo v enaki barvi...skrivaj jih je splekla, Urška takrat sploh še ni vedela,

da zna plesti..in potem vsako leto ji je na Miklavžev predvečer rekla: »Le nastavi krožnik, saj si bila celo leto pridna!« Zmeraj so bile jutraj v njem malenkosti, tudi na vnuke ni pozabila...dokler je ni začela glodati prekleta demenca...Urška je vzdihnila in se počasi, brez prave volje dvignila v postelji... Nataknila je copate in oddrsala proti kuhinji, navadno je skuhala čaj in kavo, potem sta šla z Jožetom v hlev... odprla je vrata in pogled je zadel ob pisan paket, ležeč na krožniku na kuhinjski mizi. Nejeverno je dvignila zavojček, pod njim je bil listek, popisano z okorno pisavo. Takoj je vedela, čigavo, njen mož je bil neznansko delaven, a pisanja bolj malo več. Urška, pridna si bila in si tudi še zdaj. Ne sekiraj se za nazaj, glej naprej, da ne boš zbolela, pa se bota z možom lepo imela!sveti miklavš. Odvila je zavojček, v roki podržala parfum, ki ji ga je nazadnje kupil za srebrno poroko in oblila jo je reka solza. Njen Jože in parfum - ni si predstavljala, kako ga je kupoval...med prijatelji je včasih rekel: »Kaj bi pa s parfumom v štali, bi ja krave mislile, da sem babnico zamenjal!«

Med solzami jo je popadel smeh in skozi njo je stekel topel dah večne ljubezni, ki jo je še vedno čutila do moža...pravzaprav sta se zelo malo prepirala in včasih kar ni mogla razumeti, zakaj se ljudje ločujejo, ko je pa tako lepo imeti svojega človeka in biti poročen...skuhala je kavo in bilo ji je žal, da se tudi sama ni česa domislila, da bi presenetila moža. Pa saj za Miklavža še nikoli ni storil česa takega, ni bil človek, ki bi veliko dal na darila in take stvari...bolj robat, zadržan j bil, čustva je zelo težko pokazal....tak je bil vseh teh trideset let... Jože je že stopil skozi kuhinjska vrata, se praskal po vratu in se čudil: »No, a je le menda Miklavž hodil...pa saj otrok ni doma, sem mislil, da jima bo v Ljubljani prinesel!«

Urška je stopila k njemu, ga objela čez pas in dahnila: »Hvala ti. Če je kje kak bogec, se ti mora vse dobro povrniti...«

»Saj imam vse, kar rabim!« se je zarežal....dobri stari Jože. Urška je previdno vprašala: »A misliš, da ne bi bilo lepo, če bi potem, ko bova naredila po štali, šla k tvoji materi in ji nesla nekaj za Miklavža? To je njen prvi Miklavž v domu...saj tu pa tam pa le kaj ve in se kaj spomni.... pa tvoja mati je...«

»Lahko greva, tudi če nič ne bo vedela, vsaj zaradi osebja, naj vidijo. Čeprav sva bila v sredoa misliš, da mene ne grize, ko mogoče kdo verjame, kar jim mati tvezi....«

»Greva, Jože. Ne zaradi osebja, zaradi naju in zaradi nje greva... kaj veš, kakšna starost čaka naju...«

Kupila sta belo orhidejo v rdečem okrasnem lončku, črnega parkeljana in rdeče oblečenega Miklavža iz piškotnega testa, nekaj banan pa sok in kavo za negovalke in se podala po stopnicah v tretje nadstropje. V oddelek dementnežev, oropanih dostojanstva in razvrednotenih do konca.... Skozi sleherna vrata je prihajalo jutranje dogajanje.... preklinjanje, molitev, vpitje, zmerjanje, smrčanje, vsega po malem. In potrpežljivi glasovi strežnic, ki so prosile za še eno žličko.... eno za moža, eno za sina.....

Nežka je sedela na postelji, založena z debelo blazino in ograjena s kovinsko ograjo...srepo je upirala pogled v okno in mrmrala, da bi imela rdeče lase....

»Oh, pa prav na rdeče, ko je pa zmeraj rekla, da bolj grdih pa ni...« Z Jožetom sta vstopila, odložila darilno vrečko na nočno omarico, dvignila kovinsko ograjo in sedla vsak na svojo stran postelje. Nežka ni z ničemer pokazala, da ju vidi...njene meglene, z motno kopreno prevlečene oči so bile prilepljene na zastrito okno...Urška jo je prišla za roko in se trudila vnesti veselje v svoj glas: »Mama, Miklavž je hodil... nekaj je pustil za vas!« Nežkino dihanje je bilo globoko, sopeče in težko...

Sedela sta ob postelji, molčala in molčala je tudi Nežka. Zdelo se je, da bo večno zazrta v tisto zaveso. Ko sta odhajala, je po dolgem hodniku rezko rezal Nežkin predirljivi glas: »Tri dni že nisem jedla, hudiči prekleti!«

Od vhodnih vrat je štorkljala soseda Katarina z vrečko banan. Debele, otečene noge v mokasinih. Obstala je, kot bi jo zadela strela, umaknila pogled, ki se je pravkar srečal z Urškinimi očmi, se zasukala in jadrno odkorakala ven...

MARJANA KOTNIK

Foto: splet

Novi uspehi mladega plezalca

Sezona 2012/2013 je bila za osnovnošolca Kiliana Čopa izjemno uspešna. V aprilu lani smo mu lahko čestitali za prvo mesto na državnem tekmovanju osnovnošolcev, ki je bilo v Kranju, prva mesta in tudi sicer visoke uvrstitve pa so že nakazovale bodočega prvaka.

Foto: arhiv družine Čop

A seveda, pred njim je bilo še veliko tekem, za katere lahko po zadnjem začetku decembra trdimo, da jih je »odplezal« odlično. Postal je namreč dvojni državni prvak, med mlajšimi dečki /letnik 2000/2001/ zmagal je tako v balvanskem plezanju, kot v težavnosti. Na zadnji tekmi v lanskem decembru v Kranju je dokazal, da je najboljši. Bravo!

Foto: arhiv družine Čop

Kilian pa ohranja trezno glavo in že načrtuje, kako naprej. Lanska sezona je bila zadnja v kategoriji mlajših dečkov. Še vedno ostaja član ŠAO Velenje in še naprej trenira pod vodstvom Gorazda Hrena. V tej sezoni pa se uvršča v kategorijo starejših dečkov. To pomeni tudi reprezentančne treninge, prvi bo že februarja. Ko gleda nazaj se spomni, da je s plezanjem začel pred petimi leti zato, ker ga je to zanimalo in ker je želel premagati strah pred višino. To mu je zagotovo uspelo, poleg tega je skozi leta tekmovanje postajal vse boljši in boljši. Tudi treningov in tekmovanj ga ni strah, ne razmišlja, da bi lahko šlo kaj narobe. A po drugi strani se ves čas plezanja popolnoma zaveda vsakega svojega giba. Tudi zrasel je, za kar pravi, da mu pride prav. Vztrajnosti mu ne manjka. Na zadnji tekmi je plezal bolan, z vročino a je premagal samega sebe in dokazal, da zmore. Zmora tudi treninge, štirikrat na teden in tudi čez vikende. Oče Kajetan Čop mu trdno stoji ob strani, pravzaprav kar cela družina. Ima tudi vzornike. Češki plezalec Adam Ondra in Avstrijec Kilian Fischuber sta že dva izmed takih, pa še kakšen je, ki bi ga rad dosegel. Zakaj tudi ne; Kilian ve, da je pot do uspeha trdo delo, treningi, treningi in treningi, kot je rekel. Pri tako mladem človeku, je namreč učenec osmega razreda OŠ KDK Šoštanj, je to dokaj zrelo spoznanje. Je pa to edina prava pot, mogoče bo prišel nekoč tudi na Olimpijske igre, če bo seveda plezanje postalo olimpijski šport. Do tja pa je še veliko vzponov in padcev. Kaj drugega je tu reči, kot: iskreno mu želimo, da bi jih uspešno premagal.

MILOJKA B. KOMPREJ

Obisk jame Golarjev pekel

Jamarsko društvo Črni galebi Prebold organizira vsako leto pobožni tradicionalni spust v jamo Golarjev pekel. Letos so k obisku jame povabili tudi Šaleški jamarski klub Podlasica iz Topolšice in seveda smo se vabilu z veseljem odzvali, saj druženje s člani drugega društva vedno popestri dogajanje v jami in ob njej.

Prečudovit vhod čudovite dimenzije, vhod se nahaja pod Potočko Zijalko.

Foto: arhiv društva

Deževalo je že par dni prej, tako tudi četrtek ni bil prav posebna izjema. Kot običajno smo se dobili v Mozirju in se skupaj odpravili proti jami. Preboldčani so se k jami odpravili že prej, saj je dela z opremljanjem jame kar veliko. Ko smo po precej zanimivi vožnji končno prišli do parkirišča, kjer smo pustili avto, sem se že prav resno spraševala, če je v dežju res potrebno hoditi v jame in se po nepotrebnem močiti. Seveda me je mlad predsednik potolažil, da v jami pač ne bo hudo in tudi dežja in vode ne bo. Seveda se spodobi verjeti predsedniku, zato smo se vsi kar se da hitro preoblekli v jamarsko opremo in se podali za svojimi kolegi, ki so že pridno opremljali jamo.

Ob simpatičnem sprehodu do jame je na nas ves čas prijetno kapljal dež, prav tako je bilo na tleh nekaj snežne podlage, ki je poskrbela, da se je v moje planinske čevlje naletelo kar nekaj snega. Predsednik je medtem pametoval, da se v jame hodi s škornji. Torej; ne bomo se zmočili v jami, ker smo se itak že pred njo. Veseli smo zakorakali mimo vseh začetnih ovir (skale, podrta drevesa, voda, led) in prišli do prve vrvi. Že ob prvem prečanju vode sem se ponovno spraševala, zakaj ob takem vremenu sploh v jamo, čeprav sem dobro vedela, da je vse poplačano že ob pogledu na prelepe jamske pojave (nepremične in premične). Vrnitve nazaj ni bilo, zato smo šli samo še naprej. Previdno smo se spustili v drugo brezno, kjer smo na začudenje vseh že srečali kolege s Prebolda. Super, sem razmišljala, se bomo skupaj spuščali. Ni lepšega kot klepet s kolegi, medtem ko čakaš, da bo »štrik fraj«. Hitro smo izvedeli, da pot naprej zaradi preobilice vode ni možna. »Seveda, mokri v jami pa ne bomo«, je rekel naš predsednik ob vstopu v jamo. Tega verjetno niti najmanj ni pričakoval.

Piknik v idiličnem ambientu, tu so se skrivali ostali člani Prebolda.

Foto: arhiv društva

Tisti, ki so bili v jami Golarjev pekel že večkrat, so jasno povedali, da toliko vode v njej še niso videli nikoli. Po tehtnem premisleku skoraj vseh prisotnih, so se odločili, da se vrnemo iz jame. Seveda se izkušene jamarje poslušaj, zato ni bilo potrebno dvakrat reči, da se vračamo nazaj. Ob tej odločitvi je nasmeh na mojem obrazu povedal vse. Prijazno smo spustili Preboldčane iz jame, saj so bili prvi noter in so si zaslužili, da gredo tudi prvi ven. Ko smo vse Podlasice prilezle iz jame smo opazili, da so ostali že zakurili ogenj, ki je vhod v jamo spremenil v pravo megleno pošast. Prav tako nas je čakalo tudi presenečenje: zakuhan vino, čaj, klobase pečene na ognju in vse kar sodi zraven. Prijetno smo se greti ob ognju, klepetali, se spoznavali ter medtem pojedli in popili skoraj vse. Čas je prehitro mineval in kmalu smo ugotovili, da bo treba pač počasi domov. Vsekakor je bil to en boljših obiskov jame, ki je poleg ogleda podzemlja ponudil tudi odlično druženje in prehranjevanje v fenomenalnem ambientu.

Hvala, Jamarsko društvo Črni galeb Prebold!

KATARINA KOTNIK ŠJKPT

Foto: arhiv društva

V času, ko to objavljamo, pa kolesarji že pridno kolesarijo in nabirajo vzpone za leto 2014.

ANTON HLADIN

Nov dvoranski rekord v teku na 60m

Državni prvak pionirjev Tomaž Turinek

V nedeljo, 27.1.2014, je v Ljubljani potekalo Prvenstvo Slovenije v dvorani za pionirje in pionirke U12.

Foto: Barbara Turinek

Tomaž Turinek je s časom 8,54 postavil nov dvoranski državni rekord v teku na 60 m v svoji kategoriji in tako postal državni prvak. Uspeh je dopolnil Sebastjan Turinek z 11. mestom. Mlada atleta trenirata v Atletskem klubu Velenje pod vodstvom trenerke Jerneje Smonkar.

Ta uspeh teh dveh mladih tekačev ni prvi, lani smo iz Mednarodnega atletskega mitinga, ki je bil v Kranju poročali, da sta med drugimi uspešnimi tekači Atletskega kluba Velenje, dosegla odlične uvrstitve, Tomaž v skupini U12 drugo mesto v teku na 60 m in enako na 200 m. Sebastjan pa v skupini U10 zmagal v dveh disciplinah, v teku na 60 m in v teku na 150 m.

BARBARA TURINEK IN MILOJKA B. KOMPREJ

Silvestrovo kolesarjenje na Sleme

Na silvestrovo, 31. decembra 2013, so tako kot vsako leto, kolesarji opravili zadnji letni vzpon na 1196 m visoko Sleme. V organizaciji turistično razvojnega društva Šentvid jih je pozdravil Milan Kretič, predsednik društva. Kolesarji so se okrepčali s toplim napitkom, tisti z največ vzponi v letu 2013 pa so prejeli spominske pokale.

Največ vzponov v letu 2013 je opravil Miran Jančič-Muri in sicer 161, drugouvrščen Jože Steblovnik je opravil 104 vzpone, kot tretji pa je 97 vzponov opravil Andrej Jerin.

Piše Peter Rezman

Če sodite med običajne bralce časopisa, je čisto možno, da ste do tega zaključnika revije prišli na začetku prebiranja Lista, saj je znano, da veliko ljudi bere tiskane medije od zadaj naprej. Z aktualnimi novicami je že tako, da tolčejo po naših sprejemnikih od vsepovsod, iz časopisov, radijskih aparatov, televizorjev, računalnikov, tablic, telefonov... ni da ni. Novica do novice. Zato se včasih radi poplavi novic izognemo. Tudi tako, da listamo časopise od zadaj naprej. So tudi takšni, kot nekaj mojih umirjenih znancev, ki ne marajo novic. A ti so redki, priznam in zaradi tega jih imajo vsi za čudake. Še jaz sem se pred kratkim začudil kolegu, s katerim sva šla skupaj na pot in se dogovarjala kot v dobrih starih časih, kje da se bova dobila. Pridi ob tej in tej uri tja in tja. Odvrnil sem, da bom prišel in ga poklical po telefonu. Gladko je odvrnil: »Ne boš...« »Bom,« sem vztrajal. »Ne boš,« je bil on še bolj odločen in dodal. »Ne boš, ker nimam telefona.« Zato ga res nisem klical, pa sva vseeno šla skupaj na pot in je bilo prav lušno, ker sem tudi jaz izključil svoj mobilni in sva se, ne boste verjeli, ves čas pogovarjala iz oči v oči.

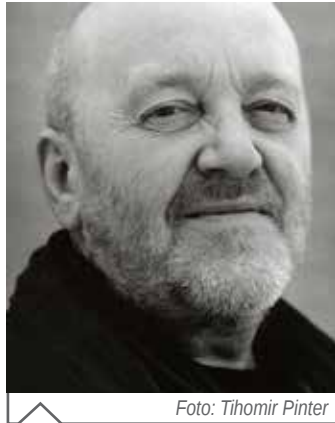

Foto: Tihomir Pinter

Hotel pa sem povedati nekaj drugega.

Pred vami, spoštovani bralci, naročniki, kupci bolj ali manj zanimivih novic ter drugega branja v novem letniku Lista, reviji za kulturna in druga vprašanja občine Šoštanj in širše, po domače v »šošanskem listu«, so vsaj tri novitete glede na prejšnji letnik. Vrnili smo mu barve. Nekaj blišča torej, ki je izginil z lanskim varčevalnim ukrepi bomo vrnili in poskušali bomo vrniti tudi nekaj zanimivih, morda tudi kritičnih in polemičnih vsebin. Barve: to je prva novost letošnjega letnika.

Burno življenje v burnem času drvi ob nas in morda nam bo uspelo, da nekaj tega zabeležimo, opozorimo na posebnosti ter ohranimo za zgodovino. Mimogrede: ste se že vprašali, kdaj se začne zgodovina? Je bilo to včeraj, ali mora preteči več časa? Koliko? Zanimivo vprašanje, če se malo poglabite, še posebej, če ob tem trčite na precej nerazumljiv pojem, kot je na primer »polpretekla zgodovina«. Tukaj v Šoštanju se zgodovine radi dotikamo ob najrazličnejših priložnostih, nekaj pa je tako trdno usidranih, da brez njih preprosto ne gre. Ena takšnih reči je obletnica smrti pesnika Kajuha, a o tej temi bomo gotovo poročali prihodnji mesec. Še prej pa bomo slavili Prešernov dan.

Danes vam zaupamo samo to, da bomo v novem letniku Lista skušali še bolj skrbno ter urejeno kot do sedaj, pisati o teh šoštanjskih dotikališčih sedanjosti in zgodovine, ne nazadnje tudi zato, ker je v Šoštanju kar nekaj, predvsem kulturnih institucij, prostorov in dogodkov, kjer zaznamujejo tudi dogodke iz preteklosti, predvsem pa bogatijo sedanjost s svežimi prireditvami in pišejo zgodovino za bodoče rodove. Tako bomo sledili o dogajanjem v galeriji, kulturnemu domu, muzeju usnjarstva, knjižnici, vili Mayer, kjer res iz mesca v mesec tečejo prireditve, marsikatera tudi neopravičeno spregledana. Skratka, naša pozornost v letniku, ki je pred vami, bo še bolj kot do sedaj izostrena na umetniško in kulturno produkcijo v naših krajih. To je druga reč, na katero boste lahko pozorni vse leto.

Opozorili bi radi še na tretjo novost v Listu, ki smo je vpeljali z današnjo številko. To je rubrika »Naš čas resnice«. O njej smo

premišljevali že nekaj časa, a smo jo vedno odložili na kasnejši čas. Zdaj pa se zdi, (če boste sledili temi prve objave v tej rubriki) kot da nas zgodovina prehiteva. Da se dogaja prej, preden jo sploh uspemo zapisati. Kako je to mogoče? Prav gotovo je eden razlogov za takšno stanje zelo nekritično in sprijaznjeno obnašanje slehernika do velikih in malih reči, ki se nam dogajajo pred nosom, pa se delamo, kot da se nas to ne tiče. K vzdrževanju takšnega stanja nekaj malega, pač glede na svoj vpliv in dosež, prispevamo tudi lokalni mediji. In ker je veliko lažje gledati pod tuje prste, kot pometati pred svojim pragom, smo se odločili, da bomo enkrat na mesec pripravili polemičen zapis o temah, ki nam jih redno servira edini lokalni tednik v Šaleški dolini in za katere je pogosto videti, da gre za suho zlato. Potem pa se običajno razkrije, da gre v veliko primerih za »trompetn-gold«, ki je pogosto bolj v interesu naročnikov oglasov, kot pa v interesu javnosti, če smemo še vedno upati, da je interes javnosti res dobiti čim bolj verodostojne in popolne informacije o pomembnih vsakdanjih zadevah. Ob tem naj z veseljem poudarim, da je List na videz v paradoksalni situaciji kar se tiče neodvisnosti od tržne logike, ker nam ni treba paziti na to, da bi se temu ali onemu velikemu oglaševalcu zamerili, saj je List še vedno v glavnem podprt iz občinskega proračuna. Brez občinske podpore List ne bi mogel izhajati. Zato je še vedno zasnovan tako, da je, kar se tiče novic, res zgolj prenašalec uradnih občinskih objav in drugih sporočil za javnost posameznih subjektov, ki se pač obrnejo na nas. Avtorski delež v novinarskem smislu je zanemarljiv, le glede kulturnih in lahkotnejših vsebin je List avtorsko bolj samostojen. Zato kritike na naš račun, češ da nismo takšni kot drugi mediji, ne zdržijo resne presoje, a za to niso kritiki nič krivi. Oni imajo pač svoja pričakovanja, ki jih časopis s konceptom kot je List, žal ne more dosegati. In tudi smiselno najbrž ne bi bilo.

Prešernov dan. Foto: arhiv

Nič pa ne bo škodilo, če se bomo s časovno distanco, na videz »neaktualno«, ozirli na druge medije v Šaleški dolini, ki pa so, (in to ne samo po našem prepričanju,) po svoje prispevali k dejstvu, je »četrta veja oblasti« v Šaleški dolini že dvajset let zgolj v povojih, če ne kar popolnoma zvezana...

